

BESZÁMOLÓ

a Bankszövetség 2018. évi tevékenységéről

Budapest, 2019. március

Tartalomjegyzék

I. Vezetői összefoglaló	4
II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei	8
III. Vállalati üzletág	12
Növekedési Hitelprogram.....	12
Egységes Hiteligénylési Felület.....	12
IV. Lakossági üzletág	12
A CSOK szabályozás egyszerűsítése, értelmezési kérdések.....	12
A NAV jövedelem adatbázishoz való hozzáférés lehetősége.....	12
V. A bankszektor működését befolyásoló fontosabb szabályozási fejlemények	13
Pénzügyi és igazságügyi „saláta” törvények.....	13
Adatvédelmi fejlemények.....	13
Az egyszerűsített magáncsőd törvénnyel kapcsolatos egyeztetések; az adósságrendezési eljárásról szóló („normál magáncsőd”) törvény módosítása.....	13
A közjegyzőkre vonatkozó jogszabályok módosítása.....	14
Kiegyenlítési fegyelem uniós rendelet alkalmazásának gyakorlata.....	14
Hatósági adatkérések.....	14
OBA díjszabás módszertani változása.....	14
Az Ágazati Készségtanácsok előkészítő munkája.....	15
VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos fejlemények	15
A Bankközi Finanszírozási Mutató (BFM) bevezetése és a Devizafinanszírozás Megfelelési Mutató (DMM) módosítása.....	15
Az adósságfék szabályok (Jövedelemarányos Törlesztőrészlet Mutató-JTM) kamatperiódus szerinti differenciálása.....	16
Jelzáloghitel-finanszírozási Megfelelési Mutató (JMM) szabályok módosulása.....	16
Az MNB elnökének az egyes pénzügyi szervezetek panaszkezelésének formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló rendelet-tervezete.....	16
A Pmt. szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló MNB rendelet.....	16
A kapcsolódó ügyfelek kezelésére vonatkozó ajánlás.....	17
Ajánlás a tőkepiacon irányadó termékjóváhagyásra vonatkozó követelményekhez kapcsolódóan.....	17
VII. Pénzforgalom	17
Azonnali Fizetési Rendszer.....	17
PSD2 felkészülés.....	18
A Fizetési számla irányelvhez (PAD) kapcsolódó rendeletek implementációja.....	18
A határokon átnyúló tranzakciók díjszabályozása – a 924/2009 EU rendelet módosítás tervezete.....	19
GIRO bankszámlaváltás.....	19
Széchenyi Pihenő (SZÉP) Kártya.....	20
Bankközi készpénz kereskedelem fejlesztése.....	20
A SWIFT felhasználói és tulajdonosi csoport (UMG) tevékenysége.....	20
Új elemmel bővült a SEPA eszköztár és infrastruktúra – a TIPS és az SCTInst modell.....	21
A kártyapiac fontosabb fejleményei.....	21
VIII. Adózás, számvitel, adatszolgáltatás	22
Számvitel.....	22
Adózás.....	22
Adatszolgáltatás.....	23
Társasági esemény reformra vonatkozó kezdeményezés.....	23
IX. Bankszövetségi fejlemények	23
Testületi Ülés és Aranykaptár elismerések.....	23

Pénz7 – összefoglaló a 2017/2018-as tanévről és felkészülés 2018/2019-re	24
BankAdat ügy – elsőfokú pernyertesség	24
A Bankszövetség versenyjogi szabályzatának az elkészítése és elfogadása	25
A Pénz és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság végelszámolása	25
Kommunikációs statisztika és aktualitások	25
Nemzetközi együttműködés, konferenciák	25
Az előzőekben nem említett munkabizottságok, munkacsoportok	26
MELLÉKLET: NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET	30
Globális szabályozás	30
1 Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB).....	30
2 Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS - Basel Committee on Banking Supervision)	32
Európai szabályozás.....	34
Banki (kockázatcsökkentő) csomag.....	34
A Tőkepiaci Unió (CMU) kialakításával kapcsolatos fejlemények	35
Az V. pénzmosás megelőzési (AML – anti-money laundering) direktíva	35
Fejlemények az Európai pénzügyi felügyeleti hatáskörök átalakítása során	36
Az Európai Bizottság 2019. évi munkaprogramja	36

I. Vezetői összefoglaló

2018-ban az év elején kedvezően alakuló folyamatokkal szemben év végére **lassult a világgazdaság növekedési üteme**. Ebben szerepet játszott az Egyesült Államok és Kína közötti kereskedelmi háború, valamint az év során elbizonytalanodó pénz- és tőkepiacok teljesítményt visszafogó hatása is. Az IMF az év közepén 0,2 százalékponttal csökkentette (3,7%-ra) a 2018-ra vonatkozó globális növekedési várakozásait. Az olajárak az év eleji jelentős emelkedést követően az év végére részben keresleti, részben kínálati aggodalmak miatt egy évtizede nem látott mértékben estek vissza.

Az **USA** gazdasága a fiskális stimulus hatására az egész év során jól teljesített, a GDP éves reálnövekedési üteme az év egészében 3% feletti szint körüli bővülést produkált, illetve a költségvetésből finanszírozott gazdaságélénkítés egyensúlytalanságot növelő hatásai nem voltak láthatóak. A bővülés fő hajtóereje a belső fogyasztás, emellett a jelentős mértékben járultak hozzá a magánszektor beruházásai, és csak kismértékű a nettó export és a kormányzati szektor kiadásainak hatása.

Az **Európai Unió** gazdasági növekedése 2014 óta folyamatos. 2018 végére azonban már egyre gyengülő mértékű volt a bővülés. Az év egésze során a GDP 1,9%-kal növekedett, fél százalékponttal elmaradva az egy évvel korábbi mértékétől. A növekedés fő hajtóereje a kedvező munkaerőpiac (kilenc éves mélypontra lévő munkanélküliség és csúcson lévő munkahelyteremtés) által támogatott belső fogyasztásnövekedés volt. A jövőbeni növekedést illetően jelentősek a lefelé mutató kockázatok.

A **kínai gazdaság** növekedési üteme fokozatosan mérséklődött az év során. A növekedés legfőbb bázisát változatlanul a belső fogyasztás jelentette, de növekedési ütemének a csökkenése - a beruházásokéval együtt - folyamatos volt, és a nettó export is fékezően hatott a bővülésre. A gazdasági növekedés jelentősebb visszaesésének elkerülése érdekében a kormányzat az óvatosan elindított fiskális és monetáris szigorítást célzott intézkedésekkel lazította, támogatta a tartományi kormányzatok beruházásait, illetve enyhített az árnyékbanki hitelbővülést visszafogó eszközein.

A **magyar gazdaság** külső környezete - a kedvezőtlen globális folyamatok hatására - már kevésbé támogató a növekedési, illetve külső egyensúlyi kilátásokat illetően. Ennek ellenére a magyar **GDP** - szezonálisan és naptárhatással korrigált - növekedése 2018 egészére elérte a 4,9%-ot. A termelési oldalon minden fontosabb ágazat teljesítménye hozzájárult a bővüléshez, a jó ipari, építőipari termelés mellett a piaci szolgáltatások is számottevően emelkedtek. Felhasználási oldalon a fogyasztás dinamikája az erősödő bázis miatt némileg lassult, de így is meghatározó maradt, a beruházások továbbra is segítették a növekedést, míg az év során a nettó export hozzájárulása elmaradt a korábbi években tapasztalttól. A **munkaerőpiacon** a foglalkoztatási és a munkanélküliségi helyzet minimális mértékben tovább javult, azonban a munkaerő-kínálat elégtelensége egyre több ágazatban effektív korlátot jelent. Az **árszínvonal emelkedésének** éves átlagos üteme az év egészére vonatkozóan a cél alatt maradván 2,8 %-ra növekedett, négytized százalékponttal meghaladva az előző évi mértékét. Az enyhe inflációs nyomást tükrözi, hogy a maginfláció is a cél alatt maradt (2,5%). A **központi költségvetés** pénzforgalmi hiánya év végén 1.445 milliárd forint volt, ezzel együtt az EU módszertanával számított (az EU előfinanszírozással korrigált) hiány 2% körüli értéket vett fel az év végére, míg a bruttó államadósság (EXIM-mel együtt számítva) 70,9%-ra csökkent, illetve a **külső egyensúly** is kedvezően alakult.

A Magyar Nemzeti Bank az alapkamat folyamatos szinten tartása mellett az év második felében bejelentette a **monetáris eszköztár**ának átalakítását: a rövid hozamokra ható nem konvencionális eszközök köre leegyszerűsödik, emellett megtörténik a hosszú hozamokra ható nem konvencionális eszköztár finomhangolása. Emellett közölte, hogy felkészül a monetáris kondíciók normalizálására.

2018-ban a **hitelintézetek összesített mérlegfőösszege** nominálisan 8,4 %-kal (3.049 milliárd forinttal) növekedett és átlépte a 39 ezer milliárd forintot. A **forrás oldalon** minden fontosabb mérlegtétel bővült. A **betétállományok** számottevően (10,1%-kal, 2.444 milliárd forinttal) emelkedtek, ezen belül a nem pénzügyi vállalati és a lakossági betétállományok szinte azonos mértékben és összegben növekedtek, előbbi 14,5 %-kal (1.146 milliárd forinttal), utóbbi egytized százalékponttal nagyobb mértékben (1.262 forinttal). Az átlagos futamidő a betéti szegmensben

tovább rövidült. Az **eszközállomány**on belüli növekedés fő hajtóereje a hitelállomány, valamint a bankközi eszközök expanziója volt. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapír állomány gyakorlatilag stagnált. A bankközi állományokat nem tartalmazó teljes **bruttó hitelállomány** nominálisan 10,7%-kal (1.778 milliárd forinttal) nőtt. A hitelbővüléshez minden szektor pozitívan járult hozzá. Ez a nem pénzügyi vállalatok esetében volt a legmarkánsabb, az előző évvel egyező mértékű volt (+13,2%, 1.141 milliárd forint), míg a lakossági bruttó hitelállomány bővülése elérte az 5,8 %-ot (338 milliárd forintot). A hitelintézeti szektor **nettó hitel/betét mutatója**¹ az előző év végi 77 százalékról 79 százalékra növekedett.

2018-ban az **adózás előtti eredmény** megközelítette az 575 milliárd forintot, ami csaknem ötödével kevesebb az előző évnek (695 milliárd forint). Ezzel a bankszektor átlagos, adózást megelőzően számított eszközarányos megtérülése (ROA) 1,5% (2017-ben 1,8%), saját tőkearányos megtérülése (ROE) 13,4% (2017-ben 16,2%) volt. Értékvesztés és céltartalék feloldás, illetve a külföldi leányvállalatok osztaléka nélkül számítva a ROA 1,1%-os (ami egyezik az előző évi szinttel), a ROE 9,7%-os (2017: 10,2%) szinten lenne.

A korábbi Növekedési Hitelprogramok alapelvei mentén az MNB 2019 januárjától elindította az **NHP Fix** nevű programját 1000 milliárd Ft-os keretösszeggel, amely szintén a kkv-szektorra célozza. A jegybank várakozása, hogy az NHP Fix a beruházások szintjét 2019-ben 0,2 százalékponttal, 2020-ban pedig 0,8 százalékponttal emelheti, és ennek következtében a 2020-ban várt gazdasági növekedéshez 0,2 százalékponttal járulhat hozzá.

Az MNB kezdeményezésére készülöben van és várhatóan 2019-ben az év második felében indul el egy olyan elektronikus felület, úgynevezett **Elektronikus Hiteligénylési Felület**, amelyen keresztül a mikro- és kisvállalatok egyszerre több bankhoz is benyújthatják ugyanabban a formában hiteligényüket, és amelyre a csatlakozó hitelintézeteknek néhány napon belül, összehasonlítható formában kell ajánlatot adniuk.

A **lakossági hitelezéssel** összefüggő fontosabb fejlemény volt 2018-ban, hogy a Pénzügyminisztérium a **lakáscélú állami támogatásokkal** kapcsolatos, az egységes jogalkalmazást elősegítő szakmai állásfoglalásokat jelentetett meg, valamint sor került a **Családok Otthonteremtési Kedvezménye** (CSOK) támogatási szabályainak egyszerűsítésére. Ezen kívül egyeztetések folytak a hitelbírálat céljából a **NAV jövedelem adatbázishoz** történő elektronikus hozzáférés lehetőségéről.

Az év utolsó harmadában igazságügyi és pénzügyi salátatörvényben került rendezésre a **SZÉP kártyákon lévő összeg végrehajtás alóli menteségének** és a banki okiratokon a **tanúk lakhelyének anonimizálásával** összefüggő szabályok bevezetése, azonban az utóbbi nem került teljes mértékben megnyugtatóan rendezésre.

Az **Európai Unió Általános Adatvédelmi Rendeletének (GDPR)** a 2018. május 25-i hatályba lépését követően az Igazságügyi Minisztérium módosította az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényt. A Rendelettel összefüggésben szükséges módosítani az ágazati jogszabályokat is, ennek kapcsán az Igazságügyi Minisztérium több alkalommal egyeztetett a stratégiai partnerekkel, így a Bankszövetséggel is, azonban az őszi ülészakban nem került megtárgyalásra a javaslatcsomag.

A jelentős fizetési késedelemmel érintett természetes személy jelzáloghitel adósok egyszerűsített adósságrendezéséről szóló törvény – az úgy nevezett **egyszerűsített magáncsőd törvény** – megalkotását érintő egyeztetések 2018 első három negyedében zajlottak. Az Igazságügyi Minisztérium egyidejűleg a 2015-ben elfogadott, – és lényegi elemeit tekintve azóta sem módosított – a természetes személyek adósságrendezéséről szóló **magáncsőd törvény** módosítását is tervezte. Végül a törvényjavaslat és a törvénymódosítás 2018-ban nem került az Országgyűlés elé.

A **közjegyzői díjszabásról szóló új IM rendelet** alapján az ügyfeleket terhelő közjegyzői díjak jelentős emelkedésére került volna sor, kezelése érdekében indult egyeztetésekre is figyelemmel az új rendelet hatálybalépését 2019. április 1-jére halasztotta el az Igazságügyi Minisztérium.

A **nemzetbiztonsági és bűnüldözési célra történő banktitok kiadás** évtizedes gyakorlatát meghaladóan, a digitalizáció és a biztonsági kihívások miatt új adatigények jelentek meg. A

¹ Bankközi állományok nélkül számított nettó hitel / nettó betét

Nemzetbiztonsági törvény (Nbtv.) 2017. januártól hatályba lépő módosításában lévő jelzőrendszer kiépítése, valamint a fizetési műveletek - új Büntetőeljárás törvénybe (Be.) beemelt 2018 júliustól hatályos - megfigyelése a gyakorlatban hasonló célt szolgál: a hatóság által megadott fizetési számlák, bankkártyák tranzakcióinak, vagy azok egy meghatározott körének folyamatos jelentését az adatot kérő hatóság irányába. A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (NBSZ) által kidolgozott megoldással összefüggő probléma kezelésére az a megállapodás született, hogy az NBSZ egy bankkal pilot rendszert épít ki, amit a NAIH megvizsgál, és amennyiben azt megfelelőnek találja, akkor a többi érintett banknál is megtörténik az elektronikus adatkapcsolat kialakítása. Az új Be. szerinti fizetési műveletek megfigyelése az előző kérdéskörhöz hasonló adatvédelmi és megvalósíthatósági problémákat vethet fel a későbbiekben

Az **OBA díj** megállapítással és -fizetéssel kapcsolatos módszertana több ponton módosul a közeljövőben. Ezek egyike egy új anticiklikus mutató bevezetése, amely lehetővé teszi a konjunktúra ciklusok figyelembevételét a díjak meghatározása során. Ez a változás a 2019. évi díjmértéket nem érinti. Ugyancsak változni fog a díjfizetési ciklus kezdete is (január 1-ről október 1-re) annak érdekében, hogy a kiszámíthatóság növelése céljából auditált adatokon alapuljon a díjak kiszabása az egyes ciklusok teljes időszakában.

A szakképzési törvény 2018. júliustól hatályba lépő módosításával 20 ágazatban a gazdaság szereplőit reprezentáló cégek szakértőinek részvételével létrehozandó **ágazati készségtanácsok** alakulnak a szakképzéssel összefüggő piaci igények megjelenítésére, amelyek munkáját a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) koordinálja. Tekintve, hogy a végrehajtást tartalmazó kormányrendelet jelentős késedelemmel, november végén lettek közzétéve, az ÁKT-k az év során hivatalosan nem álltak fel, tagjait a miniszter nem nevezte ki, azonban az MKIK felkérése alapján és szervezésével már 2017 decemberétől informálisan több fejlesztési feladatot hajtottak végre.

Az MNB július 1-i hatálybalépéssel vezette be a **Bankközi Finanszírozási Mutatót**, amely a kialakításával összefüggő egyeztetéseken elhangzott javaslatokat is figyelembe véve - egyes refinanszírozási forrásokat nem, vagy kedvezményes súlyozással vesz figyelembe venni, illetve de minimis szabályt tartalmaz- került bevezetésre. Az új mutatóval összefüggésben az MNB módosította a **Devizafinanszírozás Megfelelési Mutatót**, azt egyfajta deviza NSFR mutatóvá átalakítva.

Az MNB a hosszabb kamatperiódussal nyújtott jelzáloghitelek elterjedésének elősegítése céljából módosította a **Jövedelemarányos Törlesztőrészlet Mutatót**, amely ezen hiteltípus esetén kamatperiódusok szerinti sávokkal került kiegészítésre, amelyek esetén a rövidebb kamatperiódusú hitelekhez alacsonyabb JTM mutatót rendeltek.

Az év során az MNB felülvizsgálta a **jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató** meghatározásának módszertanát is, valamint ezen keresztül a jelzáloglevél piacot mélyítő intézkedéseket is bevezet. A JMM rendelet módosítására az MNB tervei szerint két ütemben kerül sor, 2019 februári és októberi hatályba lépéssel. A módosított rendelet emeli a JMM mutató küszöbértékét, a figyelembe vehető stabil források eredeti futamidejét, a de minimis értékhatárt, árjegyzést, valamint hitelminősítést vezet be az értékpapírokra, illetve ez utóbbit a kibocsátásban érintett intézményi körre.

A fentiekben túl az MNB a **panaszkezelés formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló rendeletet** is kiadott, mely március elején lépett hatályba és 2019 elején (automatikus szűrőrendszer alkalmazásával összefüggésben július 1-én) hatályba lépő új rendelet kibocsátásával szabályozta újra a **pénzmosás elleni feladatokat** szabályozó törvény szűrőrendszerekkel kapcsolatos követelményrendszerét, ideértve az online ügyfél-átvilágítást, az egyszerűsített ügyfél-átvilágítást és a szűrőrendszerekkel kapcsolatos elvárásokat, valamint módosította, illetve kiegészítette a kötelező képzést érintő szabályokat.

A Magyar Nemzeti Bank kidolgozta, majd egyeztetéseket követően véglegesítette a **tőkepiacon irányadó termékjövahagyásra vonatkozó követelményekről szóló ajánlástervezetét** az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság (ESMA) azonos tárgyú iránymutatásai alapján, továbbá a **CRR szerint kapcsolatban álló ügyfelek csoportja (ügyfélcsoport) fogalmának meghatározásáról szóló**, a megegyező tárgyú Európai Bankhatóság (EBA) iránymutatás alapján készített **ajánlástervezetét**. Az előbbi ajánlás július közepén lépett hatályba. Az utóbbi nagykockázat-vállalásra vonatkozó részeinek

az alkalmazását 2019 elejétől, az ajánlás többi részének alkalmazását 2019. július 1-től várja el a felügyelet.

A pénzforgalom területén a legmagasabb prioritású feladat az **Azonnali Fizetési Rendszer** projekt volt 2018-ban is. Az érintett bankszövetségi munkacsoportok keretében - mintegy független kiegészítéseként a projekt szervezetben folyó munkának, de a GIRO Zrt és az MNB képviselőinek a bevonásával, illetve tájékoztatásával – megvitatásra kerültek szabályozási, jogértelmezési, az elszámoló művel kapcsolatos működési és folyamatszervezési, az üzenetek tartalmát és áramlási sémáit, valamint a másodlagos azonosítókat és a banki belső rendszerekkel való kapcsolódást érintő, továbbá a likviditással és az opcionálisan bevezetendő fizetési kérelem szolgáltatással összefüggő kérdések. Az ezekkel kapcsolatos következtetések figyelembe vételre kerültek a vonatkozó MNB rendelet módosításakor, illetve MNB ajánlásban, vagy a rendszer fejlesztése során. Kiemelendő a két vezérigazgatói értekezlet, amelyen a jegybanki vezetők áttekintették az országos projekt állását és megfogalmazták a 2019. július 1-i rendszerindításhoz szükséges feltételeket, valamint amin bemutatták a GIRO AFR működéséhez bevezetni kívánt új árazási modelljét.

Magyarországon és szerte Európában 2018. január 13-i határidővel megkezdődött az **új Pénzforgalmi Irányelv (PSD2)** meghatározó alapelveinek és szabályainak alkalmazása. A hazai implementációban az új szabályok egyik legfontosabbikának, az erős ügyfél hitelesítést (SCA) tartalmazó szabályozási sztenderd alkalmazásának kezdő időpontja módosításra került, azt 2019. január 1. helyett 2019. szeptember 14-től kell alkalmazni. Ebből következően a fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatás vagy számlainformációs szolgáltatás igénybevételekor 2019. szeptember 13-ig az ügyfél és a fizetési számláját vezető pénzforgalmi szolgáltató között a törvény 2018. január 12-én hatályos rendelkezések szerinti felelősségi és kárviselési szabályi alkalmazandók. A pénzforgalommal összefüggésben zajló egy másik fontos munka volt a **Fizetési számla irányelv**hez, illetve az annak végrehajtására kibocsátott szabályozástechnikai és végrehajtási-technikai sztenderdek rendeleteinek implementálásához kapcsolódott. Emellett kiemelt jelentőséget kapott a **924/2009 EU rendelet módosítása**, amely két elemet tartalmazott: az eurozónán kívül tagállamok fizetési szolgáltatói által az euró átutalásokra alkalmazandó díjakkal, valamint a fizetési kártya pénznemétől eltérő devizában történő használat esetén alkalmazandó árfolyamokkal összefüggő szigorításokat, melyek, jelentős díjkiesést, illetve végrehajtási nehézséget okoznak a bankoknak. Az átutalások díjazonosságára vonatkozó szabályt 2019. december 15-től, a DCC-hez kapcsolódóakat pedig további egy évvel később kell elkezdni alkalmazni a tagbankjainknak. Az Elnökség februárban jóváhagyta egy Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítését a Magyar Bankszövetség szervezésében megvalósítandó **bankközi készpénz kereskedelemfejlesztésre** vonatkozóan. A cél, egy olyan elektronikus készpénz-kereskedelmi piactér kifejlesztése, amelyen megjelenhetnek a bankok keresleti-kínálati adatai, megkönnyítve ezzel a felek egymásra találását, az ügyletek gyors, hatékony megkötését, növelve a kereskedés hatékonyságát azzal, hogy a jelenleginél több lehetséges fél összekötésével megtakarítást érjen el a szektor. A tanulmány elkészült, az Elnökség 2019 elején vitatja meg, illetve hoz döntést a végrehajtásról.

Az egységes jogalkalmazás elősegítése érdekében május végén az MNB „Q&A” formájában közzétette a **támogatott hitelek IFRS9 szerinti értékelésével** kapcsolatos álláspontját, amely szerint az amortizált bekerülési értéken történő nyilvántartást tekinti megfelelő eljárásnak.

Az év során a **jelentésszolgálathoz** kötődő legfontosabb feladatok az EBA ITS-ben meghatározott XBRL jelentésformátum bevezetésének időzítésével, a 2020 februárjától bevezetésre kerülő jegybanki analitikus hitelregiszter (HITREG) kialakításával, illetve az OBA új Teljes Betétállomány (TB) és a Konszolidált Betétállomány (KBB) adatszolgáltatási koncepciójával, valamint kapcsolatban merültek fel. **Adózási** szempontból kiemelt jelentőséggel bírtak az IFRS9 bevezetéséhez kapcsolódó, jellemzően a társasági adóval, valamint helyi iparüzési adóval összefüggő kérdések, a pénzügyi vállalkozások különadójának mérséklésével kapcsolatos kezdeményezések, valamint a természetes személyek kincstárnál vezetett állampapír-forgalmazás érdekében igénybe vett ügyfélszámlája és más számlavezetőnél vezetett fizetési számlája között lebonyolított fizetési műveletek után 2019-től bevezetett pénzügyi tranzakció illetékmentesség technikai lebonyolításával összefüggő technikai probléma.

A 2018. március 5-9. között 4. alkalommal megrendezett **Pénz7** résztvevői köre tovább bővült az előző évekhez viszonyítva: 1.200 iskola, 202 ezer diák, 450 pénzügyi és vállalkozói önkéntes. Az EBF által kezdeményezett európai események között így hazánk lett a legtöbb résztvevővel megvalósított és a legdinamikusabban növekvő European Money Week rendezvény. További lényeges eleme volt a Pénz7 Tudományos Szakmai Nap, a Miskolci Egyetemen az első regionális Fintelligence Pénzügyi Kultúra Központ megnyitásával összekötve.

A **GVH Bankadat ügyben** hozott határozatának (Vj-8/2012) felülvizsgálatára indított per első fokon a Bankszövetség és az érintett bankok pernyertességével zárult. Az első fokú határozatot a GVH megfellebbezte. Az eljárással összefüggésben merült fel az igény egy kifejezetten a bankszövetségi munkát szabályozó **versenyjogi dokumentum** megalkotására, amely az MBSZ dolgozói mellett a testületekben, bizottságokban, munkacsoportokban szerepet vállaló tagi képviselőkre nézve is meghatározza a versenyjogi szabályok betartását elősegítő fontosabb viselkedési szabályokat.

A bankszövetségi fejlemények közül említést érdemel a **nemzetközi kapcsolatokban** elért új eredmény, a Bankszövetség főtitkárának megválasztása az Európai Pénzügyi Intézet (EMMI) igazgatósági tagjai közé, valamint Közép Európai Jelzáloglevél Konferencia (CECBC) sikeres budapesti megrendezése.

A **globális szabályozó testületek** körében a **Pénzügyi Stabilitási Testület (FSB)** 2018 évi tevékenységének súlypontjait – a munkatervében megfogalmazott prioritásoknak megfelelően, a növekedés elősegítésének a jegyében – az alábbiak jelentették: 1. figyelmes monitoring tevékenység az új és keletkező kockázatok felismerésére/ beazonosítására, értékelésére és kezelésére; 2. a hátralévő G20 pénzügyi reformok körültekintő befejezése; 3. a fókusz áthelyezése az új szakpolitikai kezdeményezésekről a már implementált szabályozások értékelésére, valamint a nem szándékolt hatások megfelelő kezelése; és 4. az FSB tevékenységének az optimalizálása a hatékonyság maximalizálása céljával. A **Bázei Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS)** munkaprogramja és 2018-2019-re kitűzött stratégiai prioritásai nagymértékű átfedést mutattak az FSB tevékenységével: 1. a terítéken lévő szabályozási kezdeményezések véglegesítése és célzott szabályozási javaslatlattétel; 2. a válság után született bizottsági reformok teljes körű, megfelelő időben történő és konzisztens bevezetésének a biztosítása, 3. az erős felügyelet elősegítése; és 4. a válság utáni reform hatásainak az értékelése és nyomon követése, valamint az újonnan keletkező kockázatok felmérése, kiértékelése.

Az **európai szabályozásban** lényeges fejlemény volt a **banki szabályozási csomag** háromoldalú egyeztetésének évvégi lezárása. Emellett a **tőkepiaci unióval** kapcsolatos jogalkotásban is lényeges lépések történtek, azonban a 2015-ben kiadott intézkedési tervben lévő szabályozási folyamatoknak az ott szereplő 2019-es határidőben történő lezárása kevésbé valószínű. Az Európai Bizottság két ízben kísérelte meg a folyamatok felgyorsítását, azonban ez csak időszakos eredményeket hozott, így az év végén az eredeti 13 szabályozási dossziéból még 10 mindig nyitott. Az Európai Bizottság, a terrortámadásokra és a panamai dokumentumokkal kapcsolatos botrányra reagálva, 2016 júliusában terjesztette elő a javaslatát az **ötödik pénzmosás megelőzési irányelvről**, ami számos intézkedést határoz meg annak érdekében, hogy hatékonyabbá tegye a terrorizmus finanszírozásával szembeni fellépést és fokozza a pénzügyi tranzakciók átláthatóságát. A 2018. júliusban hatályba lépett irányelvet a tagállamoknak legkésőbb 2020. január 10-ig kell átültetniük a nemzeti jogszabályokba.

Ezzel is összefüggésben, illetve tagállami pénzmosási botrányokra válaszul kiegészítésre került a **Európai Pénzügyi Felügyelet (ESAs) hatásköreinek átalakítására** 2017-ben benyújtott európai bizottsági előterjesztés az Európai Bankhatóság pénzmosás elleni küzdelmet érintő felügyeletére vonatkozó mandátummal, amit egy év végi döntés alapján az eredeti előterjesztésről leválasztva tárgyalnak.

II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei

2018 **globális** folyamatai kedvezően indultak, az év első negyedében fokozódni tudott a bővülés, a beruházások élénkülése továbbra is támaszt adott a növekedésnek és a világkereskedelemben sem

voltak érezhetőek az USA protekcionista lépéseinek a hatásai. A következő időszaktól azonban egyre inkább erősödött a bizonytalanság, az Egyesült Államokban erőteljesen növekedtek a piaci hozamok, és több gyenge fundamentumokkal rendelkező gazdaság fizetőeszköze került nyomás alá, valamint a vezető gazdasági hatalmak eltérő monetáris politikai intézkedései is bizonytalanságot okoztak. Az olajárak növekedésének és USA által indított védővám intézkedéseknek a hatásai az év közepére egyre erőteljesebben jelentkeztek, aminek eredményeként az IMF az év közepén 0,2 százalékponttal csökkentette (3,7%-ra) a globális növekedési várakozásait. Az év végére lassult a világgazdaság növekedési üteme, a növekedés is tagoltabbá vált az egyes térségekben, ugyanis az elsősorban az Egyesült Államok és Kína közötti kereskedelmi háború már egyértelműen éreztette hatását az amúgy is strukturális nehézségekkel szembesülő kínai és európai gazdaságokban. Globális szinten a pénzügyi kondíciók a fejlett piaci tőzsdék markáns zuhanása miatt romlottak, ezzel ellentétben az EKB, valamint a Fed 2018-ra várt kamatemelései teljesen kiárazódtak. Az olajárak az év végén részben keresleti, részben kínálati aggodalmak miatt egy évtizede nem látott mértékben estek vissza. Az **USA** gazdasága a fiskális stimulus hatására jól teljesített az egész év során, az éves reálnövekedési ütem az elemzői várakozások szerint a korábbi negyedévekhez hasonlóan a negyedik negyedévben is meghaladta a 3%-ot, így a GDP az év egészében e szint körüli bővülést produkált. A költségvetésből finanszírozott gazdaságélénkítés egyensúlytalanságot növelő hatásai egyelőre nem láthatóak az USA gazdaságában. A bővülés fő hajtóereje a belső fogyasztás, ami nem meglepő, hiszen viszonylag stabil bérek mellett az év során folyamatosan bővült a munkahelyek száma és a foglalkoztatás. Emellett a bővüléshez jelentős mértékben járultak hozzá a magánszektor beruházásai, és csak kismértékű a nettó export és a kormányzati szektor kiadásainak hatása. A Fed az év eleji 1,5%-ról az év során fokozatosan 2,5%-ra növelte az irányadó kamatokat.

Az **Európai Unió** gazdasági növekedése 2014 óta folyamatos. 2018 végére azonban már egyre gyengülő mértékű volt a bővülés. Az éve egésze során a GDP 1,9%-kal növekedett, fél százalékponttal elmaradva az egy évvel korábbi mértékétől. A növekedés fő hajtóereje a kedvező munkaerőpiac (kilenc éves mélypontra lévő munkanélküliség és csúcson lévő munkahelyteremtés) által támogatott belső fogyasztásnövekedés volt. Az év elején kedvező nettó exportteljesítményt az év végére lassuló kínai és globális gazdasági növekedés rontotta. Az infláció az egy évvel korábbi szinten stagnált, így jóval elmarad az EKB célszintjétől, a monetáris kondíciók továbbra is lazák voltak. A korábbi időszak politikai kockázatai is fennmaradtak. Németországban a választásokat követően közel fél év elteltével, Olaszországban is több hónap késedelemmel alakult kormány, miközben Franciaországban tüntetéshullámba torkollott az elégedetlenség a korábban erős felhatalmazással megválasztott adminisztrációval szemben.

A **kínai** bővülés az év első negyedében még meghaladta az elemzői várakozásokat, azonban ezt követően fokozatosan mérséklődött, és a várakozások szerint az éves GDP növekedés 6,6%-ot ért el 2018-ban. A növekedés legfőbb bázisát változatlanul a belső fogyasztás jelenti, de növekedési ütemének a csökkenése - a beruházásokéval együtt - folytatódik, és a nettó export is fékezőleg hat a bővülésre. Kína intenzíven készül a kereskedelmi háborúra, azonban kedvező fejlemény, hogy az év végére elindult egy óvatos párbeszéd az USA-val. A gazdasági növekedés jelentősebb visszaesésének elkerülése érdekében: az óvatosan elindított fiskális és monetáris szigorítást célzott intézkedésekkel lazította, támogatta a tartományi kormányzatok beruházásait, illetve enyhített az árnyékbanki hitelbővülést visszafogó eszközein.

2018-ban a **magyar gazdaság** külső környezete – a fenti kedvezőtlen folyamatok hatására – már egyre kevésbé volt támogató a növekedési, illetve külső egyensúlyi kilátásokat illetően. Ennek ellenére a magyar **GDP** – szezonálisan és naptárhatással korrigált – növekedése elérte a 4,9%-ot.

A termelési oldalon minden fontosabb ágazat teljesítménye hozzájárult a bővüléshez, a jó ipari, építőipari termelés mellett az erős belső keresletre támaszkodva a piaci szolgáltatások is számottevően emelkedtek. Felhasználási oldalon a fogyasztás dinamikája az erősödő bázis miatt némileg lassult, de így is meghatározó maradt a GDP bővülésében. A beruházások tovább segítik a növekedést, ebben mind az ingatlan, mind az ipari és szolgáltató ágazati beruházások szerepet játszottak. Az év során a nettó export hozzájárulása elmaradt a korábbi években tapasztalttól,

alakulásában az erős fogyasztás és a javuló beruházások importigénye és az év első felében magas olajárak miatti cserearány romlás is szerepet játszhatott.

A **munkaerőpiacon** a foglalkoztatási és a munkanélküliségi helyzet minimális mértékben tovább javult. Az előbbi 1,1 százalékponttal nőtt a megelőző évhez mérten, és elérte a 69,5%-ot a gazdaságilag aktív népesség körében. Az utóbbi esetben a csökkenés 0,5 százalékpontos volt, mértéke 3,7% volt az év végén. A foglalkoztatás lassuló ütemű bővülését a szűkülő munkaerő kínálat vezérli, és háttérében - szinte kizárólagos jelleggel - az elsődleges munkaerőpiac állásteremtése áll. A munkaerő-kínálat elégtelensége egyre több ágazatban effektív korlátot jelenthet; ennek hatása a piaci béremelések tekintetében is jelentős maradhat.

Az **árszínvonal emelkedésének** éves átlagos üteme az év egészére vonatkozóan 2,8%-ra növekedett, 4 százalékponttal meghaladva az előző évi mértékét. A növekedésben legnagyobb felhajtóerőt az élvezeti cikkek és élelmiszerek, valamint az üzemanyagok árváltozása okozta. Az egész év során a 11%-ot meghaladó keresetemelkedés és az ebből fakadó keresletnövekedés néhány részterület kivételével továbbra sem érzékelhető az árakban, hatását a tartósan alacsony importált infláció, illetve a bér- és vállalkozási terhek csökkentése vélhetően kompenzálja. Az enyhe inflációs nyomást tükrözi, hogy a maginfláció a cél alatt maradt, 2,5%.

A **központi költségvetés** pénzforgalmi hiánya év végén 1.445 milliárd forint volt. A hiány elsődleges oka az uniós forrásokból megvalósítandó projektek költségvetési előfinanszírozása, ami tavaly összesen 1.886 milliárd forintot tett ki, ezzel szemben az EU 1.430 milliárd forintot utalt át ebben az időszakban. Az EU módszertanával számított (az EU előfinanszírozással korrigált) hiány 1,7-1,8% körüli értéket vett fel az év végére, míg a bruttó államadósság (EXIM-mel együtt számítva) 70,9%-ra csökkent.

Bár a külkereskedelmi mérleg robusztus többlete a megugró belső kereslet hatására mérséklődött, a külső egyensúly mutatói mégis kedvezően alakulnak. A tőkemérleg az uniós átutalások növekedése miatt érdemben javult, s ez hozzájárulhat ahhoz, hogy a külső finanszírozási képesség meghaladhatja a GDP 5%-át.

A Magyar Nemzeti Bank a **monetáris eszköztár** átalakítását, valamint egyes eszközök kivezetését és egy új eszköz bevezetését jelentette be, továbbá közölte, hogy felkészül a monetáris kondíciók normalizálására. Ugyanakkor a továbbra is jelentős bankközi forintlikviditás a rövid hozamok szintjét jóval az alapkamat 0,9%-os szintje alatt tartja. Az új eszköztárban a rövid hozamokra ható nem konvencionális eszközök köre leegyszerűsödik, emellett megtörténik a hosszú hozamokra ható nem konvencionális eszköztár finomhangolása. A 3 hónapos betéti eszköz 2018 végén kivezetésre került és a jövőben a kötelező tartalék veszi át az irányadó eszköz szerepét. Előretekintve a jegybank két eszköz, a forintlikviditást nyújtó swap állomány és a kamatfolyosó optimális kombinációjával kívánja kialakítani az inflációs cél fenntartható eléréséhez szükséges monetáris kondíciókat. Emellett 2018 végéig kivezetésre került a monetáris politikai célú IRS-eszköz és a jelzáloglevél-vásárlási program. A Növekedési Hitelprogram Fix keretében kikerülő likviditást az MNB alapkamaton kamatozó preferenciális betéti konstrukcióval sterilizálja.

Az **euró** forintárfolyama az év eleji 310 forint körüli szintről az év közepére 330 forint körüli szintekre emelkedett, majd az év utolsó negyedében viszonylag szűk, 320-326 forint közötti sávban mozgott.

2018-ban a **hitelintézetek összesített mérlegfőösszege** nominálisan 8,4 %-kal (3.049 milliárd forinttal) növekedett és átlépte a 39.000 milliárd forintot. A bővülés devizális szerkezete kiegyensúlyozott volt. A forintállományok számottevően, 7,4 %-kal bővültek. Az év során a forint minden fontosabb devizához képest gyengült, az euróhoz képest 4 százalékot el nem érően, míg a többi esetben az árfolyam növekedése ennek kétszerese körül mozgott. A devizaállományok az árfolyammozgáson felül még további 5-6 százalékponttal emelkedtek.

A **forrás oldal**on minden fontosabb mérlegtétel bővült. A **betétállományok** számottevően (10,1%-kal, 2.444 milliárd forinttal) bővültek. Ezt elsősorban a belföldi állományok jelentős emelkedése (11,6%, 2.376 milliárd forint) segítette elő, míg a futamidőt tekintve az azonnal lejáró források (fizetési számlaállományok és látra szóló betétek) növekedése volt jelentős (11,4%, 2.278 milliárd forint), így 2018 folyamán az átlagos futamidő a betéti szegmensben tovább rövidült. A nem pénzügyi vállalati és

a lakossági betétállományok szinte azonos mértékben és összegben növekedtek, előbbi 14,5 %-kal (1.146 milliárd forinttal), utóbb egytized százalékponttal nagyobb mértékben (1.262 forinttal). Ezzel szemben az államháztartási szektor betétei 18,5 %-kal, a nem monetáris pénzügyi szervezeteké 9,2 %-kal fogyott, azonban ezek egyike sem érte el a 240 milliárd forintos nominális csökkenést. A **bankközi források** 8,5 %-os (662 milliárd forintos) növekedése hátterében a bankközi betétek jelentősebb (513 milliárd forintos) és a bankközi hitelek mérsékeltebb (149 milliárd forintos) bővülése áll. Összességében ebben a szegmensben növekedett a lejárat. A hitelintézetek összesített **saját tőkéje** csaknem 5 %-kal (198 milliárd forinttal) nőtt, miközben a tárgyévi eredmény jelentős mértékben elmaradt a megelőző évitől, a tartalékok ezt jóval meghaladó mértékben növekedtek.

Az **eszközállományon** belüli növekedés fő hajtóereje a hitelállomány, valamint a bankközi eszközök expanziója voltak. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapír állomány gyakorlatilag stagnált, míg a részesedést megtestesítő egyszeri ok (külföldi akvizíció) miatt számottevően bővült. A bankközi állományokat nem tartalmazó teljes **bruttó hitelállomány** nominálisan 10,7%-kal (1.778 milliárd forinttal) nőtt. A növekmény 65%-a forintban, 40%-a euróban denominált, míg az egyéb devizában lévő állományok jelentősen mérséklődtek, ezzel analóg módon a hazai és az EGT-beli kihelyezések bővültek, míg az EGT-n kívüliek csökkentek. A hitelbővülés minden szektor pozitívan járult hozzá, ez a **nem pénzügyi vállalatok** esetében volt a legmarkánsabb, az előző évvel egyező mértékű volt (+13,2%, 1.141 milliárd forint), elérve a 9.806 milliárd forintos összeget. A szegmensben még mindig csökkentek az értékvesztések, azonban ennek mértéke az előző évi visszairásnak kevesebb, mint egynegyede (28 milliárd forint) volt.

A **lakossági** bruttó hitelállomány bővülése csaknem ötszörösére nőtt a megelőző évhez képest, elérte az 5,8 százalékot (338 milliárd forintot), ezzel az állomány 6.180 milliárd forintra nőtt. Itt még mindig jelentős hatása volt az értékvesztések visszairásának, az év során elszámolt értékvesztések az előző évihez mérten negyedével csökkentek, azonban így is elérték a 106 milliárd forintot.

A fenti hatások eredőjeként év végére a hitelintézeti szektor **nettó hitel/betét mutatója**² az előző év végi 77 százalékról 79 százalékra növekedett.

2018-ban az **adózás előtti eredmény** megközelítette az 575 milliárd forintot, ami csaknem ötödével kevesebb az előző évnek (695 milliárd forint). Ezzel a bankszektor átlagos, adózást megelőzően számított eszközarányos megtérülése (ROA) +1,5% (2017-ben 1,8%), saját tőkearányos megtérülése (ROE) +13,4% (2017-ben 16,2%) volt. Az eredményességi mutatók mögött azonban egyszeri, illetve nem a magyar bankrendszer működéséhez kapcsolódó tényezők is állnak (értékvesztés és céltartalék feloldás, külföldi leányvállalatok osztaléka). Ezek nélkül számítva a ROA 1,1% (ami egyezik az előző évi szinttel), a ROE 9,7% (2017: 10,2%) szinten lenne, ami a kockázati környezetet figyelembe véve nem tekinthető jelentősnek. Az üzleti jellegű bevételek alakulása tekintetében az alacsony kamatkörnyezet már nem hat csökkentőleg a nettó kamatbevételekre, sőt az állománybővülés miatt a csökkenő trend megfordult (+4,8%, 37 milliárd forint), illetve a nettó díjbevételek nominálisan hasonló mértékben emelkedtek (+5,9%). A pénzügyi műveletek nettó bevételei érdemben nem javították az eredményességet. Az igazgatási költségek ezzel szemben jelentősen nőttek (11,2%, 74 milliárd forint), ezen belül is kiugró mértékben a személyi jellegű kiadások (+14%).

² Bankközi állományok nélkül számított nettó hitel / nettó betét

III. Vállalati üzletág

Növekedési Hitelprogram

Noha 2018 első felében a vállalati hitelezés dinamikusan bővült, a kvv hitelpiacon hosszú lejáratú, rögzített kamatozású hitelek nem jöttek létre, ezért a hitelállomány „egészségesebb” szerkezetbe történő terelése érdekében az MNB elindította a **Növekedési Hitelprogram Fix** konstrukcióját, 1000 milliárd Ft-os keretösszeggel. A jegybank várakozása alapján ez a beruházások szintjét 2019-ben 0,2 százalékponttal, 2020-ban pedig 0,8 százalékponttal emelheti, aminek következtében a 2020-ban várt gazdasági növekedéshez 0,2 százalékponttal járulhat hozzá. A termék 2019. január 1-jén került bevezetésre.

A hitelezési felmérésben adott banki válaszokból az látszik, hogy a hitelfeltételek minden vállalati méretkategóriában enyhültek, miközben a vállalkozások oldaláról jelentkező hitelkereslet tovább erősödött mind a rövid, mind a hosszú futamidejű hitelek iránt. A mikro- és kisvállalkozások esetében a hitelfelvételi hajlandóság hiányát elsősorban a beruházási szándék hiánya, a hitelekkel és külső forrásbevonással szembeni averzió, valamint a visszautasítástól való félelem indokolja.

Egységes Hiteligénylési Felület

A hiteligénylési folyamat összetettsége számos kis-, és középvállalkozásnak okoz problémát a hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján. Az MNB számára kiemelten fontos a kvv-k hiteligénylési folyamatának egyszerűsítése és véleményük szerint mind a hitelfelvételi kedvet, mind a bankok közötti versenyt növelné, ha létezne egy olyan elektronikus felület, amelyen keresztül a mikro- és kisvállalatok egyszerre több bankhoz is benyújthatnák ugyanabban a formában hiteligényüket, amire a csatlakozó hitelintézeteknek néhány napon belül, összehasonlítható formában ajánlatot adnának. A koncepció részét képezi egy hasznos tudnivalókat összegző, jól érthető útmutató összeállítása is. Az Egységes Hiteligénylési Felület (EHF) kidolgozásának érdekében a KKV munkacsoport 2018 negyedik negyedéve során több alkalommal egyeztetett az MNB képviselőivel. Az EHF várhatóan 2019. év második felében indul el.

IV. Lakossági üzletág

A CSOK szabályozás egyszerűsítése, értelmezési kérdések

A Családok Otthonteremtési Kedvezménye (CSOK) támogatási szabályai **egyszerűsítésének** egyik eleme, hogy a jogalkotó több esetben lehetővé tette a „nyilatkozati elvet”, ezáltal mellőzhetővé vált bizonyos igazolások, dokumentumok korábbi, papír alapú benyújtása. Ezen kívül a nyitva álló határidő hosszabbítása, valamint a külföldről hazatérő igénylők korábbinál jobb helyzetbe hozása valósult meg a jogszabály módosításával.

A lakáscélú állami támogatásokkal kapcsolatos, az egységes jogalkalmazást elősegítő **szakmai állásfoglalást** jelentetett meg a Pénzügyminisztérium a hasznos alapterület számítása, a helyiségek fűthetősége és az EGT részes államokban teljesített társadalombiztosítási jogviszony igazolása tárgyában a 2018. év folyamán. A helyiségek fűthetősége esetén több gyakorlati problémára reflektálva egy bővebb állásfoglalás került kiadásra az év végéig.

A NAV jövedelem adatbázishoz való hozzáférés lehetősége

A felelős és körültekintő hitelnújtás alappillére a hitelbírálat és az ennek részét képező jövedelem információ. A jövedelmi adatok korszerűbb igazolásának lehetősége - a fogyasztó önkéntességével - az adatvédelmi szempontok teljes körű érvényesítésének biztosításával valósulhatna meg, amelyről több körben is egyeztetés zajlott, egyelőre koncepcionális szinten, melybe az érintett hatóságok, társadalmi szervezetek is bevonásra kerültek.

V. A bankszektor működését befolyásoló fontosabb szabályozási fejlemények

Pénzügyi és igazságügyi „saláta” törvények

Az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló előterjesztést az Igazságügyi Minisztérium megküldte a Bankszövetség részére és a Jogi, valamint a Workout munkacsoport véleményezte a tervezetet. A Bankszövetség a Széchényi Pihenő Kártyák megnyitásának kötelezettsége és a rajta célhoz kötött elhelyezett összegek jellegével összefüggésben nyitott korlátozott fizetési számlának a végrehajtás alóli mentességére vonatkozóan javaslatot fogalmazott meg a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény módosítására, amelyre vonatkozó rendelkezéseket a 2018. december 6-án kihirdetett egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2018. évi XCI. törvény tartalmazza.

A bankfióki dolgozók érdekeinek a védelmében a Bankszövetség kezdeményezte a teljes bizonyító erejű magánokiratok tanúzási szabályainak olyan irányú módosítását, hogy az okiraton ne kelljen szükségszerűen feltüntetni a tanú lakhelyét. Erre vonatkozó rendelkezéseket a 2018. december 21-én kihirdetett pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2018. évi CXXVI. törvény tartalmazza. A Hpt-ben szereplő új szabály azonban nem minden esetben rendezi megnyugtatóan a kérdést, ezért az egységes gyakorlat biztosítása érdekében a 2019. tavaszi törvényalkotási időszakban a Bankszövetség kezdeményezni fogja a jogszabály pontosítását.

Adatvédelmi fejlemények

Az Európai Unió Általános Adatvédelmi Rendeletének (GDPR) a 2018. május 25-i hatályba lépését követően az Igazságügyi Minisztérium módosította az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényt akként, hogy kijelölésre került a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság felügyeleti hatóságnak. A GDPR jelentős hatást gyakorol a banki folyamatokra, így a Rendelettel összefüggésben szükséges módosítani az ágazati jogszabályokat is, amelynek kapcsán az Adatvédelmi munkacsoport összegyűjtötte javaslatait, észrevételeit. Az Igazságügyi Minisztérium több alkalommal egyeztetett a stratégiai partnerekkel, így a Bankszövetséggel is az észrevételekről, illetve javaslatokról, azonban az őszi ülészakban nem került megtárgyalásra a javaslatcsomag. A negyedik negyedév végén az Igazságügyi Minisztérium megküldte a Bankszövetség részére az egyes törvényeknek az Európai Unió adatvédelmi reformjával összefüggő módosításáról szóló előterjesztését véleményezésre, amellyel összefüggésben az Adatvédelmi munkacsoport ülésezett és összeállította javaslatait. Ennek kapcsán 2019 év első negyedévében kerül sor személyes egyeztetésre a minisztériumban az érintett jogszabályokat gondozó minisztériumok bevonásával (Pénzügyminisztérium, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Innovációs és Technológiai Minisztérium).

Az egyszerűsített magáncsőd törvénnyel kapcsolatos egyeztetések; az adósságrendezési eljárásról szóló („normál magáncsőd”) törvény módosítása

A jelentős fizetési késedelemmel érintett természetes személy jelzáloghitel adósság egyszerűsített adósságrendezéséről szóló törvény – az úgy nevezett egyszerűsített magáncsőd törvény – megalkotását érintő egyeztetések 2018 első három negyedévében zajlottak az Igazságügyi Minisztérium és a Bankszövetség között. A törvény tervezetét a Magáncsőd munkacsoport is több körben véleményezte és tárgyalta. A törvény célja egy új típusú, egyszerűsített bíróságon kívüli adósságrendezés bevezetése a már jelentős összegű fizetési késedelemmel érintett, és ezért lakhatásukban veszélyeztetett lakossági jelzáloghitel adósság számára.

Az Igazságügyi Minisztérium az egyszerűsített magáncsőd törvény megalkotásával egyidejűleg a 2015-ben elfogadott, – és lényegi elemeit tekintve azóta sem módosított – a természetes személyek

adósságrendezéséről szóló magáncsőd törvény módosítását is tervezte. A Bankszövetség a Magáncsőd munkacsoport szakértőitől összegyűjtötte a törvénnyel kapcsolatos – az eddigi tapasztalatokon alapuló – véleményeket, javaslatokat, amelyek ismeretében egyeztetéseket folytatott a minisztériummal, hogy a törvény módosítását követően az adósságrendezési eljárások minél egyszerűbben és hatékonyabban működjenek. Azonban az egyszerűsített magáncsőd törvény és a természetes személyek adósságrendezéséről szóló törvény módosítása végül nem került az Országgyűlés elé 2018-ban.

A közjegyzőkre vonatkozó jogszabályok módosítása

A közjegyzői díjszabásról szóló új IM rendelet alapján az ügyfeleket terhelő közjegyzői díjak jelentős emelkedésére került volna sor, ami a jelzáloghitelt felvevő ügyfelek esetében is nagymértékű költségnövekedést okozna. Ennek a problémának a megoldása érdekében indult egyeztetésekre is figyelemmel az új rendelet hatálybaléptetését 2018. október 1-jéről 2019. január 1-jére, majd 2019. április 1-jére halasztotta el az Igazságügyi Minisztérium.

Kiegyenítési fegyelem uniós rendelet alkalmazásának gyakorlata

A Settlement Discipline Regulation uniós rendelet olyan előírásokat tartalmaz, amelyek az értékpapír kiegyenlítés meghiúsulásának nyomán követését, annak megelőzését, kezelését, valamint a kiegyenlítési fegyelem ösztönzését szolgálják. A rendelet közvetlenül hatályos és alkalmazandó 2020. szeptember 13-tól, ezért 2018-ban a KELER megkezdte a felkészülést és az egyeztetést a piaci szereplőkkel és szövetségekkel annak érdekében, hogy az alkalmazásra történő felkészülés és a jelenlegi környezetről való átállás gördülékenyen lezajlódjon.

Hatósági adatkérések

A nemzetbiztonsági és bűnüldözési célra történő banktitok kiadás évtizedes gyakorlatát meghaladóan, a digitalizáció és a biztonsági kihívások miatt új adatigények jelentek meg az érintett hatóságok részéről, amelyek beemelésre kerültek a hatóságok működési kereteit biztosító jogszabályokba. A Nemzetbiztonsági törvény (Nbtv.) 2017. januártól hatályba lépő módosításában lévő jelzőrendszer kiépítése, valamint a fizetési műveletek - új Büntetőeljárás törvénybe (Be.) beemelt 2018 júliustól hatályos - megfigyelése a gyakorlatban hasonló célt szolgál; a hatóság által megadott fizetési számlák, bankkártyák tranzakcióinak, vagy azok egy meghatározott körének folyamatos jelentését az adatot kérő hatóság irányába. Az Nbtv. alapján a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (NBSZ) által kidolgozott megoldás lehetővé teszi, hogy bármely nemzetbiztonsági szerv által kért adatok igénylése és bankok általi rendelkezésre bocsátása az NBSZ és a banki rendszerek közötti automatikus adatkapcsolat révén történhessen meg. Az adatvédelmi aggályok artikulálása érdekében áprilisban bankszövetségi vezérigazgatói fórumra került sor, ahol az Igazságügyi Minisztérium és a Nemzetgazdasági Minisztérium illetékes államtitkárai, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) elnöke és a Magyar Nemzeti Bank képviselője részvételével az a megállapodás született, hogy az NBSZ egy bankkal pilot rendszert épít ki, amit a NAIH megvizsgál, és amennyiben azt megfelelőnek találja, akkor a többi érintett banknál is megtörténik az elektronikus adatkapcsolat kialakítása. Az új Be. szerinti fizetési műveletek megfigyelése az előző kérdéskörhöz hasonló adatvédelmi és megvalósíthatósági problémákat vethet fel a későbbiekben - amelyet többször kifejtettünk az érintett szervezeteknek – azonban a hatóságok által jelenleg alkalmazott gyakorlat miatt ezek még nem jelentkeznek.

OBA díjszabás módszertani változása

A törvényi keretrendszernek megfelelően OBA Igazgatótanácsa évente egyszer kialakítja az OBA díjpolitikáját az erre vonatkozó törvényben foglalt kereteken belül és ismerteti azt a hitelintézetekkel.

Ennek keretében meghatározza a díjkulcsot, az alapidj mértékét, valamint megállapítja a korrekciók együttható nagyságát.

A 2018-ban elfogadott szabályok alapján 2019. évtől kezdődően az OBA - a jogszabályokkal összhangban - az **auditált adatok** beérkezését követően szeptember 30-ig állapítja meg az éves díjakat és ennek megfelelően a díjfizetési időszak október 1-től következő év szeptember 1-ig tart. A 2019-es átmeneti időszakban a tagintézetek díjelőleget fizetnek. A gazdaság ciklikusságra figyelemmel 2019-től egy új változó kerül bevezetésre, amely a teljes díjfizetés anticiklikussá tételét célozza. Az **anticiklikus mutató** alkalmazását lehetővé tevő gazdasági környezetről az MNB Makroprudenciális Igazgatósága dönt, és egyúttal javaslatot tesz az OBA számára a mutató mértékére is.

Az Ágazati Készségtanácsok előkészítő munkája

A szakképzési törvény ez év július 1-től hatályba lépő módosításával - több fejlett EU tagállam gyakorlatát átvéve - 20 ágazatban a gazdaság szereplőit reprezentáló cégek szakértőinek részvételével létrehozandó készségtanácsok alakulnak a szakképzéssel összefüggő piaci igények megjelenítésére, amelyek munkáját a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) koordinálja. Tekintettel a végrehajtást tartalmazó kormányrendelet jelentős késedelemmel, november végén történt közzétételére, az ÁKT-k hivatalosan nem álltak fel, tagjait a miniszter nem nevezte ki, azonban az MKIK felkérése alapján és szervezésével már 2017 decemberétől informálisan működnek. Ennek keretében jött létre a pénzügyi ágazatot is képviselő Közgazdasági és Ügyviteli Készségtanács, amely működése során javaslatot tett az ágazati készségtanácsok működését szabályozó végrehajtási rendelettervezetre, kezdeményezésére az MKIK szakértővel végrehajtott a legfontosabb - jelenleg OKJ végzettség birtokában végezhető - foglalkozások, pályautak foglalkozáspszichológiai elemzését, a bankszektor érintően a pénzügyi termékértékesítői képzésre vonatkozóan. A várakozások szerint a Tanács 2019 márciusától hivatalosan is feláll.

VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos fejlemények

A Bankközi Finanszírozási Mutató (BFM) bevezetése és a Devizafinanszírozás Megfelelési Mutató (DMM) módosítása

A **BFM** szabályai kialakításának 2017 októberétől indult folyamata az európai hatóságokkal folytatott konzultációt követően 2018 első negyedévében zárult le. A jegybank a szabályozást március 27-én hirdette ki és július 1-én lépett hatályba. A mutató számítása során - a korábbi egyeztetéseken elhangzott javaslatokat is figyelembe véve - egyes refinanszírozási forrásokat nem, vagy kedvezményes súlyozással szükséges figyelembe venni, illetve a 30 milliárd forint mérlegfőösszeg alatti intézményeknek - de minimis szabályként - nem kell alkalmazniuk a mutatót. További fontos elem, hogy az egy csoportban lévő magyarországi intézményeknek konszolidált alapon kell megfelelniük a mutatónak.

A BFM bevezetésével párhuzamosan az MNB makro-prudenciális szabályozásért felelős területe módosította a **DMM** szabályait is. Fontosabb változásként a rendelet fogalmi körét hozzáigazította a CRR és az annak felhatalmazása alapján kiadott Európai Bizottsági rendelet fogalmihoz, az NSFR szabályoknak megfelelően a rendelettervezet alkalmazásában tovább bontotta az 1 éven belüli állományokat és ezen belül eltérő súlyokkal látta el a 6 hónapnál rövidebb, illetve hosszabb devizaforrásokat és eszközöket. A monetáris pénzügyi intézményekkel egyenrangú szabályok alkalmazásával szigorította a nem monetáris pénzügyi intézményektől származó források és kihelyezett eszközök figyelembevételét.

A jegybank a BFM szabályokat március, a DMM módosításait június végén hirdette ki és azok egy időpontban július 1-én lép hatályba.

Az adósságfék szabályok (Jövedelemarányos Törlesztőrészlet Mutató-JTM) kamatperiódus szerinti differenciálása

A hosszabb kamatperiódussal nyújtott jelzáloghitelek elterjedését az MNB folyamatosan ösztönzi, amelynek keretében többretű adósságfék szabályok is bevezetésre/módosításra kerültek. A cél érdekében 2018-ban a jövedelemarányos törlesztőrészlet mutatóra (JTM) vonatkozó szabályok finomhangolása valósult meg az MNB által, amelynek célja a túlzott eladósodottság megelőzése. A mutató a havi adósságszolgálat és az igazolt havi jövedelem hányadosa, és a fenti cél fokozottabb elérése érdekében az MNB a vonatkozó rendeletében a mutató kamatperiódusok szerinti sávokkal került kiegészítésre. Ennek megfelelően az új JTM előírások alapján az öt évnél hosszabb futamidejű jelzáloghiteleknél – a kölcsön kamatperiódusának hosszától függően – a korábbinál alacsonyabb JTM mutatók kerültek bevezetésre.

Jelzáloghitel-finanszírozási Megfelelési Mutató (JMM) szabályok módosulása

A hitelintézetek forint lejáratú összhangjának szabályozásáról szóló 20/2015. (VI. 29.) MNB rendelet 2018. évben felülvizsgálatra került annak érdekében, hogy a hosszú lejáratú jelzálogfedezetű források további rendszerszintű bevonása, és ezzel együtt a jelzáloglevél-piac további mélyülése megvalósuljon. A Rendelet módosítása értelmében 2019. október 1-től a **JMM értékének** mindenkor el kell érnie a 0,25-ös szintet (a korábbi 0,2 mérték helyett). A módosítással a számlálóban figyelembe vehető tételeknél az egy, ill. két éves források **eredeti futamideje** három évre fog változni. Bevezetésre kerül a jelzáloglevelek **árjegyzése** akként, hogy az ennek érdekében tartott jelzáloglevelek meghatározott esetben és mértékig csökkentő tényezőként figyelembe vehetőek a mutató számítása során. Új elvárásként jelenik meg a **hitelminősítés**, amelyet az értékpapírra, a kibocsátóra, vagy a fizetési kötelezettséget vállaló intézményre vonatkozóan szükséges teljesíteni.

Az MNB elnökének az egyes pénzügyi szervezetek panaszkezelésének formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló rendelet-tervezete

A rendelet szabályozza a panaszok bejelentésének és kivizsgálásának folyamatát, meghatározza a bekérhető adatok és dokumentumok körét, a panaszkezeléshez fűződő tájékoztatási kötelezettséget, valamint a panaszok nyilvántartását. A rendelet-tervezet szövegezésével kapcsolatban a tagintézmények több pontosítást, kisebb kiegészítést tettek, azok egy részét az MNB figyelembe vette.

A MNB rendelet 46/2018. (XII. 17.) szám alatt, 2019.03.02.-án lép hatályba.

A Pmt. szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló MNB rendelet

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló MNB rendelet gyakorlati alkalmazásának több hónapos tapasztalatai alapján az MBSZ pénzmosás megelőzési munkacsoportja korábban már összeállította és az MNB részére két alkalommal is megküldte a szektor által javasolt korrekciókat. Az MNB a rendelet módosítása helyett végül a témakör újraszabályozása mellett döntött, mert ugyan az újraszabályozás csak néhány tárgykört ölelt fel, azok súlyára és jellegére tekintettel a kodifikációs megfontolások egy új jogszabály megalkotását indokolták. A felülvizsgálat keretében alapvetően az online ügyfél-átvilágítást, az egyszerűsített ügyfél-átvilágítást és az szűrőrendszerekkel kapcsolatos elvárásokat szabályozta újra az MNB, valamint a kötelező képzést érintő szabályok kerültek különböző mértékben módosításra, kiegészítésre. A munkacsoport a korábbi véleményezésekben már jelzett észrevételeivel összhangban fogalmazta meg az új rendelet szövegéhez tett javaslatait.

A kapcsolódó ügyfelek kezelésére vonatkozó ajánlás

A Magyar Nemzeti Bank kidolgozta, majd egyeztetéseket követően véglegesítette a tőkekövetelményrendelet szerinti³ kapcsolatban álló ügyfelek csoportja (ügycsoport) fogalmának meghatározásáról szóló MNB ajánlás tervezetét, amely az Európai Bankhatóság (EBA⁴) kapcsolatban álló ügyfelekről szóló iránymutatásában (EBA/GL/2017/15) foglaltak hazai alkalmazását célozza.

Az ajánlás – a CRR⁵-nek megfelelően - a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra (a továbbiakban: intézmények) vonatkozik. Az intézmények ügyfelei esetében az egy ügcsoportba tartozást az ellenőrzés (control) és a gazdasági függőség (economic dependencies) okozhatja. E két tényező fennállásának a fő ismérveit az MNB ajánlás tervezet EBA iránymutatás alapján határozza meg. Az ügcsoport definíciót a CRR alapvetően a nagykockázat-vállalási korlát meghatározása során használja, de az ajánlás szerinti ügcsoport fogalmat célszerű alkalmazni minden olyan esetben, amikor a CRR ügcsoportot említ. Az MNB ajánlás azt az elvárást is megfogalmazza, hogy az intézmények nagykockázat-vállalásokkal kapcsolatos döntései a legmagasabb hitelkockázati döntési fórumon szülessenek meg. Az ajánlás nagykockázat-vállalásra vonatkozó részeinek az alkalmazását 2019. január 1-től, az ajánlás többi részének alkalmazását 2019. július 1-től várja el az MNB.

Ajánlás a tőkepiacon irányadó termékjövahagyásra vonatkozó követelményekhez kapcsolódóan

Az MNB május végére készítette el a tőkepiacon irányadó termékjövahagyásra vonatkozó követelményekről szóló ajánlástervezetét az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság (ESMA⁵) azonos tárgyú iránymutatásai alapján. A tervezet - az MNB e témában folytatott gyakorlatának megfelelően tartalmilag - lényegében megegyezik az alapjául szolgáló ESMA iránymutatással, így a véleményezés során elsősorban szövegpontosítási javaslatokat tettünk.

Az MNB az ajánlást július elején hirdette ki, július közepi hatálybalépéssel.

VII. Pénzforgalom

Azonnali Fizetési Rendszer

A pénzforgalom területén egyértelműen a legmagasabb prioritású feladat az AFR projekt volt 2018-ban is. Ennek megfelelően tagbankjaink jelentős szakértői kapacitást biztosítottak a GIRO Zrt által felállított és működtetett projektszervezet munkacsoportjaiba, valamint azon túl is a Bankszövetség Pénzforgalmi munkacsoportjának keretében. E munkacsoport keretében rendszeres ülésezéssel - mintegy független kiegészítéseként a projekt szervezetben folyó munkának, de a GIRO Zrt és az MNB képviselőinek bevonásával – megvitatásra kerültek szabályozási, jogi értelmezési, az elszámoló művel kapcsolatos működési és folyamatszervezési, az üzenetek tartalmát és áramlási sémáit valamint a másodlagos azonosítókat, a banki belső rendszerekkel való kapcsolódást érintő kérdések. Az ezekkel kapcsolatos következtetések is beépítésre kerültek a 35/2017 MNB rendelet módosításakor a bankszektor által adott vélemény alapján. Az opcionálisan bevezetendő fizetési kérelem szolgáltatással külön ülés sorozatban foglalkoztak a szakértők. Az itteni elgondolások jórészt figyelembe vette az MNB az általa készített Ajánlásban. A rendszer likviditás kezelési elveivel és mechanizmusával a Bankszövetség Treasury munkacsoportja kiemelten foglalkozott, amelynek eredményeként a közösen megfogalmazott igények beépítésre kerültek a rendszerbe. Már ebben az évben megkezdődtek az AFR teszteléséhez szükséges előkészületek, amelyben szintén részt vesznek

³ Capital Requirement Regulation (CRR); 575/2013/EU rendelet 4. cikk (1) bekezdés 39. pont

⁴ European Banking Authority

⁵ European Securities and Markets Authority

tagbankjaink szakértői a Pénzforgalmi munkacsoport e témára dedikált rendszeres ülésein. Az országos projekt szervezet keretében közreműködtünk annak a Jogi munkacsoportnak a kialakításában és megszervezésében is, amelynek célja a rendszer tagsági feltételeinek és üzlet szabályzatának az elkészítése. Ki kell emelni még két felső szintű, vezérigazgatói értekezletet, amelyen a jegybanki vezetők áttekintették és értékelték az országos projekt állását és megfogalmazták a 2019. július 1-jére tervezett rendszerindításhoz szükséges feltételeket valamint bemutatták a GIRO AFR működéséhez bevezetni kívánt új árazási modelljét. Ugyancsak zajlanak az AFR márka arculatának (névhasználat, vizuális jegyek) tervezésével, előkészítésével kapcsolatos kommunikációs tevékenységek. Az intenzív tájékoztató kommunikáció 2019-ben indulhat el a kommunikációs stratégia alapján.

PSD2 felkészülés

Magyarországon és szerte Európában 2018. január 13-i határidővel megkezdődött az új Pénzforgalmi Irányelv (PSD2) meghatározó alapelveinek és szabályainak alkalmazása. A Bankszövetség részletes érvek bemutatásával kérte a jogszabályért felelős Minisztériumot, hogy módosítsák a hazai implementációban az új szabályok egyik legfontosabbikának, az erős ügyfél hitelesítést (SCA) tartalmazó szabályozási sztenderd alkalmazásának kezdő időpontját, azaz 2019. január 1. helyett - az EU gyakorlatát átvéve - a kihirdetést követő 18 hónap elteltét követő nappal legyen kötelező az alkalmazása. A Pénzforgalmi munkacsoport szakértői által összeállított érvek eredményeképpen a „pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvény” keretében megvalósult a kérdéses határidő módosítása, azaz 2019. szeptember 14-től kell alkalmazni az SCA-ra vonatkozó rendelkezéseket. Ebből következően a fizetés-kezdemenyezési szolgáltatás vagy számlainformációs szolgáltatás igénybevételekor 2019. szeptember 13-ig az ügyfél és a fizetési számláját vezető pénzforgalmi szolgáltató között e törvény 2018. január 12-én hatályos rendelkezések szerinti felelősségi és kárviselési szabályi alkalmazandók.

A PSD2-höz kapcsolódóan 2018 első negyedévében véglegesített páneurópai szabályozási sztenderd - a Strong Customer Authentication (SCA) and Common and secure open standards of communication (CSC) - több bankszakmai terület munkáját is jelentősen meghatározza, érinti. A Bankszövetség tagintézményei új jogszabályi előírásra vonatkozó felkészülését az erős ügyfél-hitelesítéssel foglalkozó, időszakos munkacsoport létrehozásával támogatta, valamint több workshoppal és a közvetetten érintett munkacsoportok (pl. bankkártya munkacsoport) a kérdéseket többször feldolgozó intenzív előkészítő tevékenységével.

A Fizetési számla irányelvhez (PAD) kapcsolódó rendeletek implementációja

A Pénzforgalmi munkacsoport keretében zajló másik fontos munka a Fizetési számla irányelvhez, az annak végrehajtására kibocsátott rendeletekhez kapcsolódott.

Január elején megjelentek:

- a fizetési számlákhoz kapcsolódó legjellemzőbb szolgáltatások uniós szinten egységesített terminológiájára,
- a díjkimutatás egységesített formátumára és egységes szimbólumára,

és

- a díjjegyzék egységesített formátumára és egységes szimbólumára

vonatkozó szabályozástechnikai és végrehajtási-technikai sztenderdek.

A munkacsoport beazonosította azokat a kérdéseket, amelyek tisztázása érdekében felvette a kapcsolatot az érintett szabályozóhatóságokkal. Majd egyeztetésre került sor velük a rendeletek hatályba lépéséről, az egységes költségmutatóról, a díjjegyzék illetve a díjkimutatás ügyfelek rendelkezésére bocsátásának kezdő időpontjáról, a leggyakoribb szolgáltatások nemzeti listájáról, a rendeletek és a hatályos pénzforgalmi törvény fogalomhasználatának eltéréseiről, valamint a kötelező nemzeti összehasonlító weboldal üzemeltetőjéről és az ahhoz szolgáltatandó adatokról.

Az egyeztetések eredményeképpen az MNB a képviselt szakmai álláspontunkat több ponton figyelembe véve bocsátotta ki „A fizetési számlákhoz kapcsolódó díjak összehasonlíthatósága kapcsán Magyarország végleges nemzeti jegyzéke”-t, a PM pedig „A fogyasztók részére vezetett fizetési számlákhoz kapcsolódó díjakról történő tájékoztatás egyes kérdéseiről szóló kormányrendelet”-et. A szóban forgó szabályozások előírják egy, a fogyasztók számára működtetendő nemzeti összehasonlító weboldal létrehozását is, amelynek az MNB a gazdája, tagbankjaink pedig adatszolgáltatói.

A határokon átnyúló tranzakciók díjszabályozása – a 924/2009 EU rendelet módosítás tervezete

Több munkacsoportunk is jelentős figyelmet fordított az első negyedév végétől az EU Bizottságának a 924/2009 EU rendelet módosítására vonatkozó javaslatával kapcsolatos jogalkotási munkára mind hazai szabályozói mind nemzetközi bankszövetségek közötti együttműködés keretében.

Az eredeti javaslat két elemet tartalmaz. Az egyik szerint 2019. januártól az eurózónán kívüli tagállamok fizetési szolgáltatóinak ugyanolyan díjat kell felszámítani az euró átutalásra, mint ami a vele megegyező értékű nemzeti valutában lebonyolított fizetésekre felszámított díj. A másik a fizetési kártya használatra vonatkozik, mégpedig az ún. dinamikus valuta konverzióra (DCC), amikor a POS és az ATM használatkor a szolgáltatóknak a fogyasztó számára transzparensten biztosítani szükséges minden díjat és árfolyamot, aminek birtokában az eldöntheti a kártyahasználat helyén, hogy az adott helyi pénznemben vagy a kártyája kibocsátási pénznemében kívánja a fizetést végrehajtani. Ez utóbbi követelményre az eredeti javaslat szerint 3 év alatt kellett volna felkészülni a szolgáltatóknak.

Az EU soros elnökségei alatt több hivatalos csatornán és nemzetközi együttműködés keretében kíséreltük meg a rendelet módosítási javaslatainál a bankszektor észrevételeit láttatni – többek közt azonos elbánásmódot kérve az Unió többi, az eurót hivatalos fizetőeszközként alkalmazó országával. Az EU illetékes szervei viszont éppen törekvéseinkkel ellentétes véleményüknek adtak hangot a jogalkotási folyamatban. Felvetéseink az osztrák elnökség végére találtak érdemben meghallgatásra, azaz figyelembe vételre kerültek a szabályozás körére és a díjazonosság, illetve a DCC bevezethetősége időszükségletére és utóbbi technikai megvalósíthatóságára vonatkozó érveink.

Végül a 2018. december 19-én a COREPER II által elfogadott rendelettervezet több ponton a szektor javaslatait figyelembe vevő eredménnyel zárult. A trialógus során létrejött megállapodás értelmében az átutalások díjazonosságára vonatkozó szabályt 2019. december 15-től, a DCC-hez kapcsolódóakat pedig további egy évvel később kell elkezdni alkalmazni tagbankjainknak.

GIRO bankszámlaváltás

A pénzforgalmi szolgáltatóknál végzett ellenőrzések során az MNB kifogásolta, hogy a *GIRO Bankváltás szolgáltatóhoz* kapcsolódó dokumentumokban a *fizetési számlaváltásról* szóló 263/2016. (VIII. 31.) Kormányrendeletben biztosítottnál szélesebb az elutasítási okok száma. Az MNB álláspontja szerint a jelenlegi 13 indokból mindössze 3 indok alapján lehetne jogszerűen elutasítani a fizetési számla megszüntetését, továbbá a szolgáltatásához kapcsolódó *P61 kötelező adatszolgáltatás* kapcsán kifogásolta, hogy a fizetési számlaváltás visszautasításnak 2/3 részénél „*egyéb, és pedig*” indok került megadásra 2017-ben. Azt az elvárást fogalmazta meg, hogy az „*egyéb, és pedig*” választási opció kerüljön megszüntetésre, és helyette konkrétan legyenek meghatározva a lehetséges esetek.

A pénzforgalmi szolgáltatók a Magyar Bankszövetséggel és a GIRO Zrt.-vel együttműködve megvizsgálták a használt visszautasítási indokokat, és az MNB által is elismert három indokon túlmenően további három indok megtartását, illetve azok átfogalmazását, pontosítását javasolták. Az MNB a javasolt, illetve pontosított indokok közül az egyiket (a felmondással érintett fizetési számla hiteltörlesztési számlaként funkcionál) elfogadta. A *P61 kötelező adatszolgáltatás* kapcsán megoldási javaslatok lettek kidolgozva, amelyeket az MNB elfogadott és további indokot kért bevezetni.

Az MNB állásfoglalása alapján a GIRO Zrt. módosításokat eszközölt a GIRO Bankváltáshoz kapcsolódó alkalmazásban, melyet 2018.12.28-án üzemzárást követően élesített, és ezzel párhuzamosan az új szabványkönyv, kezelői kézikönyv, sablonok és formapapok is publikálásra kerültek.

Széchenyi Pihenő (SZÉP) Kártya

A Nemzetgazdasági Minisztérium véleményezésre megküldte a *Széchenyi Pihenő Kártya kibocsátásának és felhasználásának szabályairól* szóló előterjesztést. A Minisztérium az Európai Unió Bírósága SZÉP kártya ügyben hozott ítéletének végrehajtása érdekében úgy módosítja a Széchenyi Pihenő Kártya szabályozását, hogy *a kártya kibocsátása pénzforgalmi szolgáltatássá alakuljon át*. A tervezett konstrukció problémákat vetett fel mind jogi, mind üzleti, mind gyakorlati megvalósíthatósági szempontból, ezért kértük, hogy a javaslatot ebben a formában ne terjesszék a kormányzati döntéshozó fórumok elé. Olyan megoldást javasoltunk, amely megítélésünk szerint minden érintett számára a jobb, és eleget tesz az Európai Unió Bírósága ítéletének. A javaslatokat több megbeszélés keretében kifejtettünk és egyeztetünk a Minisztériummal, de arra hivatkozva, hogy az Európai Unió Bírósága már elfogadta a benyújtott kormányrendelet-tervezetben szereplő megoldást, nem változtatott a koncepción, azonban több helyen egyetértett a tervezet szövegezésére tett javaslatunkkal. A vonatkozó kormányrendelet 2018. április 20-án jelent meg. Annak érdekében, hogy a leginkább *költségkímélő átállás* valósulhasson meg, a szabályozás gyakorlati alkalmazásáról az alábbi pontokkal kapcsolatban egyeztetést folytattunk a Minisztériummal és a Magyar Nemzeti Bankkal. Az egyeztetéseken elért eredmények:

- SZÉP kártyák (több mint 1,5 millió SZÉP kártya) lecserélését illetően Minisztérium által kiadott állásfoglalás értelmében a PSD2 erős ügyfél-hitelesítést szabályozó RTS kivételszabálya alkalmazható, így *lehetőség van az eddig kibocsátott SZÉP kártyák további használatára*.
- Az átállásra meghatározott 2018. november 30-i dátum 2019. január 5-re lett módosítva.
- A bírósági végrehajtásról szóló törvény (Vht.) módosításra került, ami alapján a SZÉP kártyáról nem lehet hatósági átutalást kezdeményezni

Bankközi készpénz kereskedelem fejlesztése

Az Elnökség februárban jóváhagyta egy Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítését a Magyar Bankszövetség szervezésében megvalósítandó bankközi készpénz kereskedelemfejlesztésre vonatkozóan. A cél, egy olyan elektronikus készpénz-kereskedelmi piactér kifejlesztése, amelyen megjelenhetnek a bankok keresleti-kínálati adatai, megkönnyítve ezzel a felek egymásra találását, az ügyletek gyors, hatékony megkötését, növelve a kereskedés hatékonyságot azzal, hogy a jelenleginél több lehetséges fél összekötésével megtakarítást érjen el a szektor.

A végrehajtott lépések, az elért eredmények:

- kialakításra került az IT platformon lebonyolódó új kereskedési rendszer folyamata,
- megtörtént a kidolgozott kereskedési folyamatra informatikai megoldást kínáló IT cégek ajánlatainak bekérése és kiértékelése,
- megvizsgálásra kerültek a versenyjogi kérdések, melyek beépítésre kerültek az IT platformmal szemben megfogalmazott elvárásokba,
- Az MNB az egyeztetések során támogatásáról biztosította a kezdeményezést, és a megtakarítás becsléséhez adatokat szolgáltatott az elmúlt év jegybankon keresztül történő készpénzforgalmáról,
- összeállításra kerültek a megtérülési számítások,
- feltérképezésre került a leendő IT platformot üzemeltető cég alapításával, működésével kapcsolatos jogi háttér.

A Megvalósíthatósági Tanulmányt az Elnökség 2019 elején vitatja meg.

A SWIFT felhasználói és tulajdonosi csoport (UMG) tevékenysége

Az UMG folytatta 2018-ban a már korábban megkezdett és akár több évre kiterjedő, illetve áthúzódó feladatai végrehajtását. Ezek sorában fontosságát tekintve változatlanul első helyen állnak a

kiberbiztonsággal kapcsolatosak, valamint az ügyfélbiztonsági program (CSP) végrehajtása. Az utóbbi keretében 2017. december 31-én lezárult önellenőrzés eredményeit kiértékelte a SWIFT, és általános megállapításait is közzétette 2018 elején. Ennek alapján a hazai érintettek részvétele a nemzetközi átlagnál valamivel magasabb volt; 95%-uk hajtotta végre időre és megfelelően az önértékelést. Azok az intézmények - hazai viszonylatban kettő -, amelyek kicsúsztak az időből, 2018 első negyedében még pótolhatták a mulasztásukat. Az önellenőrzési gyakorlat ezzel nem zárult le végleg, ugyanis a program értelmében évente, tehát legközelebb 2018. december 31-ig mindenkinek meg kellett ismételnie a SWIFT által megállapított kötelező biztonsági előírásoknak való teljes megfelelést igazoló ellenőrzést. Ennek eredménye 2019 elején válik megismerhetővé.

A másik kiemelt téma a SWIFT új levelező banki fejlesztése, illetve szolgáltatása a Global Payment Innovation (gpi), amely a határokon átnyúló fizetések költségeinek átláthatóságát, az üzenetek nyomon-követhetőségét és teljesítési idejük lényeges lerövidítését teszi lehetővé. A gpi-jal kapcsolatban a 2018-ban kiadott szabálykönyv kötelezővé teszi a felhasználók számára, hogy fizetéseik adatait egészítsék ki egy egyedi végponttól-végpontig alkalmazott hivatkozási számmal (UETR), ezáltal biztosítva a szolgáltatásban rejlő előnyök teljes kihasználhatóságát. Ez az intézkedés már a szolgáltatás kötelező használatát megalapozó lépésnek tekinthető a tagság számára.

Új elemmel bővült a SEPA eszköztár és infrastruktúra – a TIPS és az SCTInst modell

Újabb elemmel bővült az év vége felé a SEPA infrastruktúrája, a TARGET Instant Payments Settlement szolgáltatással, az ECB által kialakított, kifejezetten az azonnali euró fizetések jegybankpénzben történő végleges kiegyenlítését végző rendszerrel, amelynek szolgáltatása 2018 novemberében indult el.

Az ERPB felkérésére az EPC által kidolgozott első pán-európai azonnali euro átutalási modell (SCTInst) 2017 októberében kezdte meg működését. Már induláskor több mint ötszáz aktív pénzforgalmi szolgáltató – alapvetően hitelintézet – volt a tagja, amelyek száma 2018 év elején már meghaladta az ezret és az év folyamán – a TIPS indulásakor – már több mint kétezer résztvevője volt.

A TIPS indulása révén az azonnali fizetési modell pénzforgalmi szolgáltatói ügyfeleinek a kisösszegű fizetései, jelenleg 15 ezer eurót meg nem haladó – akár határon átmenő – átutalásai, 10 másodpercen belüli végleges kiegyenlítést nyerhetnek a TIPS révén.

Az ECB a teljes költség megtérülés elvét alkalmazza a TIPS működtetése során, mindazonáltal csatlakozási és fenntartási díjat nem számít fel számlavezetettjei terhére. Új szolgáltatását kezdeményezett tranzakciónként 0,0002€-ért nyújtja az első két évben úgy, hogy az általa vezetett érintett számlákon, a számlánként lebonyolításra kerülő első 10 millió tranzakció után nem számol fel díjat 2019 végéig.

A szolgáltatáshoz elsőként Spanyolország, Németország és Franciaország pénzforgalmi szolgáltatói csatlakoztak, kihasználva a lehetőséget, hogy innovatív fizetési megoldásokkal is segítsék a szolgáltatás tömeges igénybe vételét és felfuttatását.

Az ECB által kifejlesztett szolgáltatás egyébként alkalmas az euró mellett más EGT tagállam valutájában is kiegyenlítési szolgáltatást végrehajtani.

A kártyapiac fontosabb fejleményei

Az MNB adatai szerint 2018-ban töretlenül folytatódott a fizetési kártyás forgalom bővülése; tovább nőtt a fizikai kártyaelfogadóhelyek száma (118 ezer elfogadóhely, 145 ezer terminál), és jelentősen, 25 százalékos növekedési ütemben bővült a magyarországi kártyás vásárlási forgalom, amelynek már 70 százaléka bonyolódik a gyors és korszerű érintéses technológia használatával. A hazai kibocsátású fizetési kártyák száma 9,2 millió darab volt a 3. negyedév végén (a jelentés lezárásakor legutóbbi elérhető időszak).

A Bankkártya munkacsoport folyamatos figyelemmel és információkkal támogatta a tagok PSD2 felkészülését - bankkártyás szempontból kiemelve az erős ügyfélhitelesítés bevezetését, valamint a

924/2009 EU rendelet módosítását – különösen a DCC (azonnali árfolyam) szolgáltatás bankkártyás vonatkozásaira tekintettel, továbbá az EU szabályozási módosítását az Interregional Interchange Fee-re vonatkozóan. Emellett több kérdésben konzultált a munkacsoport a bankkártyás csalásokat, hamisításokat, fraud eseményeket vizsgáló hatóságokkal és a kártyatársaságok illetékeseivel, továbbá az EAST információk segítségével nyomon követte a külföldi fraud kitétséget és eseményeket, valamint aktívan foglalkozott a pénzforgalmi folyamatok készpénzmentesítésével.

VIII. Adózás, számvitel, adatszolgáltatás

Számvitel

Támogatott hitelek IFRS9-ben való értékelésével kapcsolatos MNB vélemény

2018. május végén az MNB „Q&A” formájában közzétette a támogatott hitelek IFRS9 szerinti értékelésével kapcsolatos álláspontját. Bár az MNB-nek nem alapvető feladatköre az IFRS-ek jogértelmezése, de az egységes jogalkalmazás elősegítése érdekében célszerűnek ítélték a Jegybank által jónak tartott gyakorlat megjelentetését. Az állami kamattámogatással, illetve a fair banki szabályozással érintett hiteleket az IFRS9 standard alatt amortizált bekerülési értéken vagy (a kamat meghatározásában szereplő szorzó miatt) valós értéken kell kimutatni. Az MNB az amortizált bekerülési értéken történő nyilvántartást tekinti megfelelő eljárásnak.

Adózás

2018. január 1-jétől új kötelezettség, hogy a Magyarországon bejegyzett gazdasági társaságok külföldi bankszámláikat - a számla megnyitást követő 15 napon belül - kötelesek bejelenteni a magyar adóhatóságnak. Az Adó munkacsoporttal készített állásfoglalás-kérésünk olyan szabályozatlan részletkérdésekre hívta fel a jogalkotó figyelmét, amelyek törvénymódosítást tesznek szükségessé. Nem volt specifikálva például a bejelentési kötelezett számlák típusa (pénzforgalmi, technikai, értékpapír, stb. számlák) illetve, hogy a magyar jogszabályokban definiált fogalmak hogyan feleltethetőek meg a külföldön használt számlatípusoknak. Kérésünkre a PM pontosította az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL tv. 1. számú melléklet 1.24 pontjának rendelkezéseit a nyári törvénymódosítás során.

Az IFRS-Adó almunkacsoport 2018. február 22-én tartott egyeztetést az NGM szakértőivel, ahol nyolc kérdés került lezárásra az IFRS-ekre történő átállás társasági adó, valamint helyi iparüzési adó hatásával kapcsolatban. Kiemelendő, hogy a Minisztérium megerősítette a szektor szakértőinek azon véleményét, hogy az IFRS-ekre való áttéréskor az áttérési különbözetelek meghatározásakor, becslésekor az IFRS 1 szabályait kell alkalmazni. E szerint mindig a becslés időpontjában aktuálisan rendelkezésre álló és ésszerűen beszerezhető információk és adatok alapján kell becsülni, a később megismert többlettudást, információt visszamenőleg nem lehet figyelembe venni. Ha a számviteli becslés a rendelkezésre álló ésszerűen beszerezhető információkon alapul, akkor nincs szükség visszamérésre, önellenőrzésre. Az önellenőrzés szükségessége akkor merül fel, ha a becslési pontatlanság olyan mértékű, hogy az utólag számviteli értelemben hibának minősül.

Mind a tavaszi, mind az őszi jogalkotási folyamat során kértük a pénzügyi vállalkozások különadó terhének a hitelintézetek által fizetendő különadó korábbi mérsékléséhez hasonló arányos csökkentését, valamint a lakossági tranzakciókat terhelő pénzügyi tranzakciós illeték teljes egészében való eltörlését.

Jeleztük a Pénzügyminisztériumnak, hogy technikailag nem látjuk kivitelezhetőnek a Pti. tv. 2019. január 1-jétől hatályos 3. § (4) r) pontjának végrehajtását, és módosító szövegjavaslatot küldtünk a témában. A Pti. tv. szerint 2019. januárjától nem kell illetéket fizetni a természetes személyek kincstárnál vezetett, állampapír-forgalmazás érdekében igénybe vett ügyfélszámlája és más számlavezetőnél vezetett fizetési számlája között lebonyolított fizetési műveletek után.

A módosítási javaslatunkban azt kértük, hogy a természetes személyek fizetési számlája és a kincstár által állampapír-forgalmazás érdekében vezetett számla közötti tranzakciók kerüljenek mentesítésre, és hogy a módosított rendelkezést már 2019. január 1-től lehessen alkalmazni. A jogalkotó válaszában jelezte, hogy adószakmai szempontból megfontolandónak látják a javaslatainkat, és ígéretet kaptunk, arra, hogy a következő jogalkotási ciklusban figyelembe veszik az észrevételeinket. A 2018. október 19-én megjelent, adótörvényeket módosító javaslatához (T/2931) tett észrevételünk többsége az adóelkerülés elleni EU irányelv (2016/1164) átültetése miatti nettó finanszírozási költségek társasági adóalapban történő érvényesíthetőségéhez kapcsolódott. Ezen kívül a 2019-es adóévtől bevezetésre kerülő csoportos társasági adóalanyiság szabályaihoz és a veszteségelhatároláshoz kapcsolódóan tettünk észrevételeket. Mindkét témában kedvezően fogadták a javaslatainkat és beépítették a végleges törvényszövegbe.

Adatszolgáltatás

Az MNB felkérésére igényfelmérést végeztünk az EBA ITS jelentésekre vonatkozó XBRL jelentésformátum bevezetésének időzítéséről. A válaszadók többsége 2020. január 1-jét követő bevezetés esetén tudná biztosítani az új formátumnak való megfelelést. Az MNB válaszában méltányolta a kérést és jelezte, hogy 2019. év végéig továbbra is a már megszokott, hagyományos formátumban (excel, txt) teljesíthető a jelentéstételi kötelezettség olyan módon, hogy az EBA részére az MNB átmenetileg még vállalja az előírt formátumra történő átalakítást és a taxonómia szerinti validálást. Az MNB biztosítani fogja 2019. év egészében az ITS jelentések hagyományos formátumban történő letöltését és feltölthetőségét, befogadását.

2018-ban a jegybanki analitikus hitelregiszter kialakítására létrejött HITREG munkacsoport teljes létszámban hét alkalommal ülésezett. Egy éves előkészítő munkát követően a HITREG rendelet 2018. november 13-án kihirdetésre került. Az MNB korábbi tájékoztatásával összhangban a rendelet előírásai alapján első alkalommal 2019-ről 2020. február 17-én kell majd adatot szolgáltatni.

2019-től újdonság, hogy 8 új napi tőkepiaci jelentést írt elő az MNB. Ezen jelentések értelmezése, összehangolása céljából a tagbanki adatszolgáltatási szakértők többször is munkacsoport ülést tartottak. Az elkészült javaslatokat és észrevételeket a Jegybank figyelembe vette és a jelentéscsomagot átdolgozta, a napi tőkepiaci jelentések számát nyolcra hatra csökkentette.

2018 júliusában az OBA a Bankszövetség közreműködésével konzultációs napot tartott az új Teljes Betétállomány (TB) és a Konszolidált Betétállomány (KBB) adatszolgáltatási koncepciójáról. Az ellenőrzési célokat tiszteletben tartva a Teljes Betétállomány vonatkozásában kidolgozásra került egy egyszerűsítéseket tartalmazó alternatív javaslatot. Az alternatív javaslatról 2018 decemberében egyeztetés folyt az OBA részvételével, de az álláspontok nem közeledtek. Az OBA 2019. március 18-ig várja a TB adatmodellhez kapcsolódó tagbanki véleményeket.

Társasági esemény reformra vonatkozó kezdeményezés

A KELER értékpapír kiegyenlítési rendszerhez (T2S) történő csatlakozáshoz szükséges nemzeti megfelelés, a folyamatok és működés terén a transzparencia és automatizáció mértékének további növelése érdekében széles körű egyeztetést kezdeményezett. A társasági eseményhez kapcsolódó témák beazonosításra kerültek, és a részletek kidolgozására a KELER irányításával intézményközi munkacsoportok kerültek kialakításra többek között az értékpapírok keletkeztetése, törlése és a részvényesi meghatalmazott témákban, valamint az értékpapír hozamok kifizetésével, az adó-visszatérítéssel és az automatikus jogosultságkompenzációval kapcsolatban.

IX. Bankszövetségi fejlemények

Testületi Ülés és Aranykaptár elismerések

A Magyar Bankszövetség 2018. április 20-án megtartotta éves Testületi Ülését, amelyen a

pénzüntézetek vezetői mellett vendégként Varga Mihály Nemzetgazdasági Miniszter, valamint Gerhardt Ferenc, a Magyar Nemzeti Bank Alelnöke vettek részt. A Testületi Ülés megemlékezett Urbán Zoltánról, az Eximbank volt vezérigazgatójáról, a Bankszövetség elnökségének a tagjáról. A Testületi Ülés a Magyar Bankszövetség elnökségének új tagjává Bernáth Tamást (MFB – Elnök-vezérigazgató) választotta meg. A Magyar Bankszövetség tagintézményeinek vezetői egy összefoglaló állásfoglalás, ún. kommuniké kiadásáról is döntöttek, amely mind a hazai mind a nemzetközi gazdasági környezetre és banki kihívásokra is kitekintést adott. A Magyar Bankszövetség hagyományosan a Testületi Ülésén tüntette ki azokat a banki munkatársakat, akik jelentős mértékben járultak hozzá a hitelintézeti szektor működéséhez és fejlődéséhez. 2018-ban az eseményen a Magyar Bankszövetség Aranykaptár díjában részesültek:

- Gáspár Bence (OTP Bank) a hitelintézeti szektorban végzett kiemelkedő kommunikációs tevékenységéért és elkötelezettségéért;
- Jeges Rita (Erste Bank) a Magyar Bankszövetség munkájának áldozatos és konstruktív támogatásáért;
- Király Marcell (K&H Bank) a bankszektor vállalatfinanszírozási és KKV fejlesztési területén végzett kiemelkedő munkájáért;
- Nagy Róbert (Garantiqa Hitelgarancia) a garantált kis- és középvállalati hitelezés növekedéséhez hozzájáruló, kiemelkedő és innovatív tevékenységéért;
- Rankó Attila (Deutsche Bank) a pénzforgalom és az európai bankszabályozás adaptációja területén végzett kiemelkedő szakmai tevékenységéért.

Pénz7 – összefoglaló a 2017/2018-as tanévről és felkészülés 2018/2019-re

A 2018. március 5-9. között 4. alkalommal megrendezett Pénz7 résztvevői köre tovább bővült az előző évekhez viszonyítva: 1.200 iskola, 202 ezer diák, 450 pénzügyi és vállalkozói önkéntes. Az EBF által kezdeményezett európai események között így hazánk lett a legtöbb résztvevővel megvalósított és a legdinamikusabban növekvő European Money Week rendezvény. Az EMMI projektvezetői irányításával, a Nemzetgazdasági Minisztérium (később PM és ITM) és a Pénziránytű Alapítvány/MNB, valamint a JAM szakmai együttműködésével megvalósult program eredményességének egyik meghatározó eleme, hogy a program része az országos tanrendnek. A rendhagyó tanórákon a fókusztema pénzügyi témakörben a hitelezés (Okosan a hitelekről), vállalkozói témakörben pedig az üzleti ötlet és együttműködés. A Pénz7-et követően részletes kérdőívekkel kértünk visszajelzést a pedagógus és az önkéntes résztvevőktől. A mintegy 950 visszaküldött értékelés alapján a Pénz7 a résztvevőktől összességében 90 %-os kiváló és jó minősítést kapott. Az iskolák mind a Pénz7 honlapját, mind a regisztrációs felületet megfelelőnek találták, a pedagógus felkészítő anyagokat, valamint a személyes felkészítést is kiválóan ítélték. Úgy érezték, hogy a diákok érdeklődőek, aktívak az órák során. A Pénz7 elsődleges kísérő programja az EBF kezdeményezésére 2018-ban egy pénzügyi tudatossági kvíz, melybe szerte Európában mintegy 30 ország kapcsolódott be – így Magyarország is. További lényeges elem volt a Pénz7 Tudományos Szakmai Nap, a Miskolci Egyetemen az első regionális Fintelligence Pénzügyi Kultúra Központ megnyitásával összekötve. A sikeres tavaszi program után nyáron újra megkezdjük a következő tanévi témahét szervezését.

BankAdat ügy – elsőfokú pernyertesség

A GVH Bankadat ügyben hozott határozatának (Vj-8/2012) felülvizsgálatára indított per első fokon a Bankszövetség és az érintett bankok pernyertességével zárult.

Az első fokú határozatot a GVH megfellebbezte; a másodfokú eljárásban a Bankszövetség és a csatlakozni kívánó intézmények képviselőit továbbra is az Oppenheim Ügyvédi Iroda látja el.

A Bankszövetség versenyjogi szabályzatának az elkészítése és elfogadása

A GVH Bankadat ügyben folytatott eljárásával összefüggésben merült fel az igény egy kifejezetten a bankszövetségi munkát szabályozó versenyjogi dokumentum megalkotására.

A nyilatkozatot az Európai Bank Föderáció (EBF) 2017 végén megújított hasonló nyilatkozatának alapulvételével és tagjaink által az MBSZ rendelkezésére bocsátott belső szabályzatoknak megfelelő kiegészítésekkel állítottuk össze, arra törekedve, hogy a versenyjogi megfelelési nyilatkozat a legfontosabb elveket és az MBSZ működése szempontjából lényeges gyakorlati szabályokat tartalmazza. A dokumentum az MBSZ dolgozói mellett a testületekben, bizottságokban, munkacsoportokban szerepet vállaló tagi képviselőkre nézve is meghatározza a versenyjogi szabályok betartását elősegítő fontosabb viselkedési szabályokat, emiatt a szabályzati forma helyett (amely hatálya a munkaszervezetre terjedne ki) a nyilatkozási formát tartottuk megfelelőnek.

A Nyilatkozatot az Elnökség felhatalmazásával a Magyar Bankszövetség honlapján a Főtitkár október elején tette közzé.

A Pénz és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság végelszámolása

A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság a választottbíráskodásról szóló 2017. LX. törvény alapján 2017. december 31-én a törvény erejénél fogva jogutód nélkül megszűnt, feladatai az MKIK mellett működő Állandó Választottbírósághoz kerültek. A zárás 2018. évre is áthúzódott, a Magyar Bankszövetség alapítóként a rendelkezésére bocsátott információk és dokumentumok alapján felügyelte a PTÁV záró kimutatások elkészítését, az iratok átadását, valamint a zárás lebonyolításának elősegítése érdekében igyekezett szakmai iránymutatással szolgálni a PTÁV vezetősége részére. A folyamatban lévő ügyek iratainak átadása is lezajlott 2018. évben, valamint a kapcsolódó feladatok egyeztetésre kerültek MKIK mellett működő Állandó Választottbírósággal.

Kommunikációs statisztika és aktualitások

2018 kommunikációs szempontból változó intenzitású, különösen az utolsó negyedévben kiugróan aktív évnak mondható, folyamatos sajtóérdeklődéssel. Statisztikáink szerint az év során az online sajtóban több mint 800 esetben szerepeltünk, közel 200 nyomtatott megjelenés és az elektronikus médiumokban való 136 megjelenés mellett. Összességében az év során a Magyar Bankszövetség mintegy 1140 említéssel volt jelen a magyarországi médiumokban, megismertetve a szektor szakmai álláspontjait a sajtóval és a közvéleménnyel. Az év során több elnöki, alelnöki, főtitkári interjúval, nyilatkozással és közleményekkel reagáltunk az aktualitásokra és adtunk szakmai összegzéseket a szektor nézőpontjából. A Testületi Ülést követően kommunikációban tájékoztattuk a közvéleményt a bankszektor szakmai állásfoglalásáról a gazdasági, pénzügyi aktualitásokkal kapcsolatban. Az év egyik továbbra is rendszeresen felbukkanó banki kommunikációs témája a késedelmes jelzáloghitelek kezelése volt. Emellett gyakran foglalkoztunk az alapszámla, a bankváltás, a kártya- és ATM-biztonság, a mobilfizetések biztonsága és a magáncsőd témákkal. A családi otthonteremtési kedvezmények feltételeit, az MNB által bevezetett Fogyasztóbarát Lakáshiteleket szintén folyamatos, kiemelt sajtófigyelem kísérte. Több alkalommal vettünk részt hatósági szereplőkkel (ORFK, NNI, Nemzeti Kibervédelmi Intézet) együtt kommunikációs tevékenységben, kampányban, hogy felhívjuk az ügyfelek figyelmét az online bankkártyás visszaélésekre és megelőzésükre, kezeljük az érintőkártyás lehetséges visszaélésekkel kapcsolatos aggályokat, valamint kapcsolódtunk a pénzmosság megelőzéséről szervezett nemzetközi tájékoztató kampányhoz is. Ugyancsak banki kommunikációs témát adott az év során a PSD2 és a GDPR 2018-as bevezetése és az ehhez kapcsolódó felkészülés, valamint a jövőbe tekintve foglalkoztunk a bankszektor fejlődési irányjaival, az AFR, a digitalizáció látható és várható hatásaival.

Nemzetközi együttműködés, konferenciák

- *Európai Pénzpiaci Intézet (EMMI)*

A Magyar Bankszövetség 2017 óta tagja az Európai Pénzüpiaci Intézetnek (EMMI). az EMMI a közeljövőben készül bevezetni új hibrid módszertanát az európai irányadó bankközi kamatláb (EURIBOR) meghatározására. Ennek előkészítése már 2013 óta folyik, tesztelési időszaka nemrég zárult le. Az EONIA (egynapos euro index átlag) leváltása szintén folyamatban van, mely helyett az ESTER (Euro Short-Term Rate) lesz bevezetve. Mindkét esetben szükséges a változás, mivel sem az eddig alkalmazott módszertan, sem az index nem felelnek meg a 2018. január 1-jén elfogadott BMR-nek (Benchmarks Regulation). 2018 decemberében a Bankszövetség főtítkárát megválasztották az EMMI igazgatósági tagjává, aki így az EMMI történetének első közép-európai igazgatósági tagja.

- *CECBC konferencia*

A Közép Európai Jelzáloglevél Konferenciának (CECBC⁶) 2018-ban Budapest adott otthont. A konferencia főszervezője a német Jelzáloglevél Kibocsátó Egyesület és a Magyar Bankszövetség volt, valamint a Magyar Nemzeti Bank is segítette a rendezvény szervezését előadókkal, valamint a konferencia helyszín biztosításával. A konferencia kiemelt témája volt a „covered bond” uniós szabályozási csomag, amelyet 2018 márciusában publikált a Bizottság. A konferencia időpontjában már egy előrehaladott parlamenti és tanácsi szövegváltozat is rendelkezésre állt, amelyet a hazai és külföldi felügyeleti hatóságok, szabályozó és piaci szereplők megvitattak. A napirenden szerepelt még a digitalizációs vívmányok és kihívások, valamint Közép-Kelet Európa piacfejlesztésének lehetséges eszközei is.

Az előzőekben nem említett munkabizottságok, munkacsoportok

Ebben a fejezetben a munkabizottságok, munkacsoportok legfontosabb eredményeit foglaltuk össze. A negyedéves jelentések tartalmazzák a tevékenységük adott időszaki részletesebb bemutatását.

Agrár munkabizottság

A munkabizottság munkájának eredményeképpen a Vidékfejlesztési Programhoz (a továbbiakban: VP) kapcsolódó jelzálog-alapítás lehetőségeinek a köre kiszélesedett, és a VP keretén belül 2018 novemberéig 1.280 milliárd összegnyi kötelezettségvállalásban realizálódott. A Munkabizottság kérésére a Közraktározás-felügyelet a közraktározási piac előző évre vonatkozó jelentését a 2017-es évre vonatkozóan is elkészítette, ami alapján látható, hogy a kibocsátott közraktári jegyek értéke 2017-ben 77,33 milliárd forint volt, ami a megelőző évhez képest növekedést jelent. Az osztatlan közös tulajdonban álló földterületek rendezése, megszüntetése kapcsán az egyeztetést folytatottunk a kormányprogram kialakításáról. Továbbá a munkabizottság konzultált az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány képviselőivel a jelenleg elérhető termékei kapcsán. Az alapítvány kezességgel biztosított állománya az elmúlt 5 évben nőtt, idén meghaladta a 300 milliárd forintot.

Belső ellenőri munkacsoport

A munkacsoport az írásbeli állásfoglalás kérések mellett több személyes konzultációt is kezdeményezett az év során az MNB illetékes területeinél. A konzultációk közül a kiszervezett tevékenységek Hpt. szerinti éves ellenőrzésére vonatkozó előírások felülvizsgálatának kezdeményezése mellett az MNB felügyeleti ellenőrzései során a belső ellenőrzési területektől elvárt együttműködés kereteiről szóló megbeszélés volt kiemelt fontosságú.

A munkacsoport elvégzett továbbá egy benchmarking kutatást, amelynek eredményeit a tagok a 2018-ban tartott utolsó munkacsoportos ülésen részletesen megtárgyalták, és kiegészítették a fiókhálózatok, és az ügynökhálózatok, valamint a kiszervezett tevékenységek gyakorlatának megbeszélésével.

Digitalizációs munkacsoport

⁶ Central European Covered Bond Conference

Elnökségi döntés alapján megkezdődött a Digitalizációs munkacsoport szervezése. A Bankszövetség felkérte a tagokat, hogy delegáljanak banki szakértőket a munkacsoportba. A Digitalizációs munkacsoport 2018. július 24-i alakuló ülésén megvitatásra kerültek a munkacsoport céljai, potenciális témái, a munkacsoport működése és ügyrendje. Az előzetesen megküldött és az ülésen javasolt témákat a munkacsoport hét témakörbe sorolta be és a delegált kollégák érdeklődésük, érintettségük alapján jelentkeztek a témacsoportokhoz.

A munkacsoport első feladata az MNB felkérésére az volt, hogy bankszövetségi keretek között vizsgálja meg a kereskedelmi bankok és az Alipay közötti együttműködés lehetőségeit, azt hogy hogyan lehetne bevezetni a kínai pénzügyi innovációkat kínai ügyfelek kiszolgálása érdekében, milyen lehetőségei vannak a magyar bankoknak hazai piacon ezen típusú szolgáltatókkal való együttműködésre.

A munkacsoport a továbbiakban az e-személyi igazolvány lehetséges banki használati lehetőségével kapcsolatosan egyeztetett az IdomSoft Zrt-vel, és a Nézőpont Intézet által készített „Gazdaságfehérítés” témakörben készpénzmentesítő javaslatokat tartalmazó tanulmányát elemezte a készítővel.

EXIM munkacsoport

Az EXIM munkacsoport ülésein és termékoktatási napjain az EXIM képviselői beszámoltak arról, hogy az EXIM stratégiájának és küldetésének megfelelően 2018. július 1-jével elindította új, exportélenkítő finanszírozási programját a magyar exportőrök és beszállítók részére. A korábbi export előfinanszírozási konstrukcióikat az új hitelprogram keretén belül nyújtott exportélenkítő forgóeszköz (keret és egyedi), beruházási (egyedi) és lízingrefinanszírozási termékeik váltják ki. Tájékoztattak az EXIM módosított Üzletszabályzatának június közepén hatályba lépett részleteiről. A munkacsoport véleményezte a program publikus termék-leírásait, valamint az egyedi beruházási hitelkeret szerződés és az egyedi forgóeszköz-hitel szerződés tervezeteit is.

Hitelgarancia munkacsoport

A COSME Vizsgálatgarancia Program, amelynek célja olyan életképes kkv-k hitelhez jutásának a támogatása, amelyek hitelezése magasabb kockázatuk vagy a pénzügyi intézet által elvárt fedezet hiánya miatt nem valósulhatna meg, 2018-tól portfólió garanciaként is elérhető. A Garantiqa COSME programjában eddig 30,7 milliárd összegű kezességvállalásra került sor.

Az intézményi kezességvállalás adicionalitásának növelése tárgyában - a téma fontosságára tekintettel - a Vezérigazgatói Fórum és a Hitelgarancia Munkacsoport összevont ülésére került sor. Az MNB, az Magyar Fejlesztési Bank és a Pénzügyminisztérium hónapok óta tartó együttműködésének köszönhetően a garanciarendszer finomhangolására elkészült az a javaslatcsomag, amelynek a részleteit ismertették és az idei évben bevezetésre került.

A munkacsoport ülésén a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. képviselői a fordított kezességvállalási eljárás bevezetéséről adtak tájékoztatást, amely december 31-ével 13 milliárd hitelösszeghez vállalt kezességgel zárult.

Kkv munkabizottság

A gazdálkodó szervezetek számára 2018. január 1-jétől kötelező a Cégeknap használata, ami kapcsán a Kkv munkabizottság és a Jogi munkacsoport több ízben konzultált a Belügyminisztérium és a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. képviselőivel az elektronikus ügyintézés jogszabályi háttéréről, a gazdálkodó szervezetek tárhelyéről (a továbbiakban: Cégeknap), az e-ügyintézés biztosító, e-ügyintézésre kötelek szervek kötelezettségeiről, a gazdálkodó szervezetek kötelezettségszegéseiről és az Elektronikus Ügyintézési Felügyeletről. Az erre kötelezett cégek közül 2018 év végéig 490 ezer regisztrált és használta a Cégeknapot, amelyből a küldött dokumentumok száma 2018. november elején meghaladta a 1,1 milliót.

Lízing munkacsoport

Az EXIM Exportélénkítő Lízingprogramját 2018. július 1-jével indította el. A Lízing munkacsoport véleményezte a termékhez kapcsolódó dokumentációt, így az EXIM refinanszírozási hitelkeret mintaszerződést, termékleírást, ügyfél-tájékoztatót és a hozzáadott érték számíthatóhoz kapcsolódó kalkulátort. A munkacsoport ülésén megfogalmazott – a gépjárművek átírásával és az üzemeltetési jogok bejegyzésével kapcsolatos elektronikus okmányirodai gyakorlat bevezetésével, valamint hosszabb távon a forgalmi engedély és a törzskönyv elektronikus formában történő létrehozásával (e-forgalmi/e-törzskönyv), kapcsolatos – észrevételeket megküldtük a Belügyminisztérium Közlekedési Igazgatási és Nyilvántartási Főosztály részére. Célunk, hogy előmozdítsuk a teljesen digitális gépjármű ügyintézés létrejöttét, ugyanis e nélkül a gépjárműlízing igénylési és szerződéskötési folyamatok digitalizálása sem valósulhat meg.

Okmányos ügyletek munkacsoport

Az Okmányos Ügyletek munkacsoport keretében a Magyar Bankszövetség és a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv (a továbbiakban: TSZSZ) közös útmutatójának kiadását követő tapasztalatok kerültek megosztásra. Az útmutató a TSZSZ szerepét ismerteti az építészeti-műszaki tervezési, építési és kivitelezési szerződések teljesítésével kapcsolatos bankgarancia-lehívással összefüggő viták esetében. Az egyeztetést követően a munkacsoport javaslatot dolgozott ki a TSZSZ törvény módosítására a mellékkötelezettségek indokoltságát vitató ügyekkel kapcsolatban. A TSZSZ-hez 2018 folyamán összesen 61 bankgarancia-lehívással kapcsolatos kérelem érkezett, amelyből különböző indokokkal 15 kérelmet utasítottak vissza.

Jelzálogbanki szakmai munkabizottság

Az MNB által kezelt ingatlan adatbázis megteremtésének, valamint a helyszíni szemle nélküli értékbecslés alkalmazásának lehetőségéről folytatott egyeztetést az **Ingatlanértékelési Munkacsoport**, egyúttal elkezdte felmérni a lakóingatlanok területi redukálása egységes alkalmazásának lehetőségét is.

Koncepcionális egyeztetést folytatott a vagyonértékelői szakértői névjegyzékről, valamint annak adatvédelmi vetületéről is. A Munkacsoport megvizsgálta az uniós Energiahatékonysági Hitelek akcióterv (Energy efficient Mortgages Action Plan –EeMAP) kezdeményezéshez való korai csatlakozás lehetőségét, tekintettel arra, hogy energiahatékonysági jelzáloghitelek központi szerepet játszhatnak Európa új fenntarthatósági pénzügyi stratégiájában. Az EU által támogatott „EeMAP” kezdeményezés célja egy energiahatékonysági hiteltermék kidolgozása a bankok és a hitelfelvevők részére, amely által a zöld (energia hatékony) ingatlanba fektetők számára kedvezőbb hitel konstrukciók lesznek elérhetőek.

A helyszíni szemle nélküli értékbecslés lehetőségével kapcsolatban levélben kereste meg az MNB-t a Munkacsoport, hogy bizonyos településeken, bizonyos típusú ingatlanok esetén desktop értékbecsléssel mennyire lenne meghatározható az érték ill. a hitelbiztosítéki érték.

Összevont – több munkacsoportot érintő – szakmai konzultáció is volt 2018. évben az e-napló lezárásával, valamint a közel nulla energiaigényű ingatlanok hitelezéssel összefüggő kérdéseket illetően.

A hitelintézetek forint lejáratú összhangjának szabályozásáról szóló MNB rendelet (JMM) módosítása tárgyában a Magyar Nemzeti Bank több körben egyeztetett a Magyar Bankszövetség **Közigazgatási és szabályozási munkacsoportjával, valamint a Tőkepiaci munkacsoportjával.**

A Munkacsoportok 2018. évi munkáját végigkísérte a márciusban publikált európai bizottsági fedezett kötvényekre vonatkozó jogszabálycsomag, amelynél ősszel az Európai Tanács elfogadta az általános megközelítést, valamint az Európai Parlament mandátuma is elfogadásra került, így novemberben megkezdődött az Európai Bizottsággal bevonásával a tárgyalás. A munkacsoport részt vett az Európai Fedezett Kötvény Tanács (ECBC) nemzeti álláspontokat tartalmazó uniós anyagának elkészítésében, amely az egyes EU intézmények szövegjavaslataihoz érkezett észrevételeket egységesítette.

Egyúttal az Európai Fedezett Kötvény Tanács évi statisztikai évkönyvéhez is adatot szolgáltatott a Munkacsoport a magyarországi jelzáloglevél meglévő és új kibocsátásokat illetően.

MELLÉKLET: NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET

A következőkben röviden összefoglaljuk 2018 legfontosabb prudenciális szabályozási fejleményeit, külön tárgyalva a globális és az európai folyamatokat. A szabályozási események részletes bemutatása negyedéves jelentéseink mellékleteiben található.

Globális szabályozás

1 Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB⁷)

Az FSB 2018 évi tevékenységének súlypontjait – a munkatervében megfogalmazott prioritásoknak megfelelően, a növekedés elősegítésének a jegyében – az alábbiak jelentették:

1. *Figyelmes monitoring tevékenység az új és keletkező kockázatok felismerésére/ beazonosítására, értékelésére és kezelésére*

A kockázatok nyomon követése területén az IMF-fel közös, kétévente végrehajtott korai előrejelző gyakorlat (early warning exercise), illetve a kripto eszközök gyors növekedéséből eredő kockázatok pénzügyi stabilitásra gyakorolt hatásának a vizsgálata érdemel kiemelés. Az FSB a CPMI⁸-vel együttműködésben dolgozta ki a kripto eszköz piaci fejlemények nyomon követésének a kereteit. A kripto eszközök jelenleg nem jelentenek materiális kockázatot a pénzügyi stabilitásra, de a piaci változások gyorsasága szükségessé teszi a folyamatos megfigyelést.

2. *A hátralévő G20 pénzügyi reformok körültekintő befejezése.*

A Bazel III szabályozói reform csomag 2017. decemberi véglegesítését követően az FSB a többi szabályozási területen folyó munkák befejezésére, így a levelező banki tevékenység csökkenésének a megfékezésére célzó intézkedésekre, az üzletviteli kockázatok mérséklését célzó vállalatirányítási keretek kialakítására összpontosított. A piaci alapú finanszírozásra, illetve a központi szerződő felekre vonatkozó szabályozási munkák ugyancsak a befejeződtek. Elkészült a kiber biztonsági lexikon, valamint kialakították és önkéntesen alkalmazzák a klímához kapcsolódó pénzügyi jelentéseket. További lépéseket tettek az egységes tranzakció azonosító (ÚTI – unique transaction identifier), az egységes termékazonosító (UPI - unique product identifier), valamint a jogi személyek azonosítója (LEI - Legal Entity Identifier) alkalmazásának az elősegítésére.

Kiemelt figyelmet fordítottak a hatékony globális szanálási rezsimek megteremtésére; jelentős előrehaladást értek el a teljes veszteségviselő kapacitásra (TLAC - total loss absorbing capacity) vonatkozó szabályok implementálásában. A hatóságok tovább dolgoznak a szanálhatóság akadályainak a felszámolásán, kulcsfontosságúnak tekintve az intézmény specifikus, határokon átnyúló együttműködési szerződéseket. Ugyancsak napirenden van a szanálási stratégiákra és tervekre vonatkozó közzétételi követelmények kialakítása, valamint a kereskedési könyv rendezett leépítésének (wind-down) a szabályozása.

3. *A fókusz áthelyezése az új szakpolitikai kezdeményezésekről a már implementált szabályozások értékelésére; a nem szándékolt hatások megfelelően kezelése.*

⁷ Financial Stability Board: a pénzügyi szabályalkotás legmagasabb nemzetközi testülete

⁸ Committee on Payments and Market Infrastructures: Fizetések és Piaci Infrastruktúrák Bizottsága (A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottsághoz hasonlóan a Bank for International Settlements (BIS) keretében működik.)

Az FSB értékeli, hogy a reformok az eredeti szándékoknak megfelelően működnek-e, illetve szükség esetén kiigazításokat végez az eredeti célok és a megfelelő rugalmasság veszélyeztetése nélkül. Az elmúlt év során a pénzügyi reformok infrastruktúra beruházásokra gyakorolt hatását, illetve az OTC derivatívák központi elszámolásának az ösztönzését értékelték. Megállapították, hogy a meghatározó reformok - mint a Bázeli III tőke- és likviditási követelmények, vagy az OTC derivatívák reformja - nem gyakoroltak lényeges (materiális) negatív hatást az infrastruktúra-finanszírozás feltételeire és áraira. Az OTC derivatívák központi elszámolását ösztönző reformok célba értek és támogatják a központi elszámolást, különösen a rendszerszempontból fontos piaci szereplőknél. Ugyanakkor az elérhető adatok szerint a kezdeti letét áttételi rátában történő kezelése nem ösztönzi a bankokat az ügyfeleknek kínált elszámolási szolgáltatások kiterjesztésére.

A reformok pénzügyi közvetítésre gyakorolt hatásainak vizsgálata második részeként 2019-ben a reformok KKV finanszírozásra tett hatását elemzik.

4. Az FSB tevékenységének az optimalizálása a hatékonyság maximalizálása céljával.

Annak érdekében, hogy az FSB a jövőben is megfelelően működjön, a tagok alaposan átvizsgálták az FSB munkáját. A vizsgálat kiterjedt az átláthatóságra, a konzultációs gyakorlatra, a stratégiai kérdések kitérésére a mechanizmusára, az elyszerű és hatékony működés biztosítására.

A novemberi G20 csúcstalálkozó előkészületeként a Pénzügyi Stabilitási Tanács októberben plenáris ülést tartott, amelyen áttekintették a pénzügyi rendszer sérülékenységeit és megvitatták a G20 csúcstra szánt jelentéseket. Megállapították, hogy az alapvető (core) pénzügyi közvetítő rendszer sokkal stabilabb, mint a válság előtt, megerősített tőkével és likviditással. Egyidejűleg a nem banki pénzügyi közvetítés (NBF⁹) megnövekedett, s - bár hozzájárul a finanszírozás sokszínűségéhez - likviditási és lejárat transzformációt végez, és fokozza a kockázatos eszközök koncentrációját. A kölcsönös függőségek új formái alakultak ki, amelyek a határokon belül és túl felerősíthetik a kockázatokat

A plenáris ülés résztvevői az FSB pénzügyi szabályozási reformok bevezetéséről szóló - immár negyedik alkalommal elkészített - éves jelentését¹⁰, valamint 2019-re és az azt követő évekre vonatkozó munkaprogramját is megvitatták. A munkaprogram a (i) válság utáni reformok befejezésére és működőképessé tételére, (ii) a reformok bevezetésének a nyomon követésére (monitoring) és értékelésére, és (iii) a pénzügyi rendszer új és keletkező sérülékenységeinek a kezelésére összpontosít.

Az új kezdeményezések között említendő:

- A „túl nagy hogy veszni hagyják” (too big to fail) probléma megoldását célzó reformok hatásainak értékelése, amely 2019 elején kezdődik és 2020-ban fejeződik be.
- A piac töredezettségéből (fragmentáltságából) származó kockázatok kezelését szolgáló módszerek kidolgozására irányuló kezdeményezés.
- A decentralizált pénzügyi technológiák pénzügyi stabilitási következményeit vizsgáló projekt.
- A kiber támadások elhárítását és kezelését segítő, hatékony pénzügyi intézményi gyakorlatok kialakítását célzó projekt, amelyről 2019 közepén jelenik meg helyzetjelentés.

Mark Carney elnök 2011-től 2018-ig tartó mandátumának lejártával az FSB plenáris ülése 2018. december 2-i hatállyal három éves időtartamra Randal K. Quarles-t a Fed kormányzóját és felügyeleti alelnökét választotta meg az FSB elnökének és Klaas Knot-ot a holland jegybank elnökét bízta meg az alelnöki feladatok ellátásával. Abban is megállapodtak, hogy a 2021. december 2-át követő három éves periódusban Klaas Knot lesz az FSB elnöke.

⁹ non-bank financial intermediation, az FSB úgy határozott, hogy a jövőben ezt a terminológiát használja az árnyékbanksi tevékenység (shadow banking) helyett

¹⁰ [fourth annual report on the implementation and effects of the G20 financial regulatory reforms](#)

2 Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS - Basel Committee on Banking Supervision)

A BCBS munkaprogramja és 2018-2019-re kitűzött stratégiai prioritásai nagymértékű átfedést mutatnak az FSB tevékenységével:

- (i) a terítéken lévő szabályozási kezdeményezések véglegesítése és célzott szabályozási javaslatlattétel,
- (ii) a válság után született bizottsági reformok teljes körű, megfelelő időben történő és konzisztens bevezetésének a biztosítása,
- (iii) az erős felügyelet elősegítése,
- (iv) a válság utáni reform hatásainak az értékelése és nyomon követése, valamint az újonnan keletkező kockázatok felmérése, kiértékelése.

A reformok véglegesítését tekintve a 2016 januárjában publikált *felülvizsgált kereskedési könyvi szabályozás (FRTB - fundamental review of the trading book) célzott és korlátozott módosítása* a legnagyobb jelentőségű, amelyet március 22-én bocsátottak konzultációra. A konzultációt követően véglegesített új szabályokat – a 2017. decemberben elfogadott, „Bázel IV”¹¹ szabályokhoz hasonlóan - 2022 januárjától kell alkalmazni.

Áprilisban a Bizottság és az IOSCO (International Organisation of Securities Commissions: az értékpapír-felügyeletnek nemzetközi szervezete) két közös dokumentumot hozott nyilvánosságra a *rövid lejáratú, egyszerű, átlátható és összehasonlítható (STC - simple, transparent and comparable) értékpapírosítást* - annak *beazonosítását*, illetve *tőkekövetelményét* - érintően.

A BCBS júliusban publikálta *a rendszerszempontról fontos globális bankok (G-SIBs - Global systemically important banks) felülvizsgált értékelési módszertanát és a magasabb veszteségviselési követelményét*. A felülvizsgált módszertant 2021-től kell alkalmazniuk a joghatóságoknak.

A Bizottság a rendkívüli monetáris politikai műveletek kezeléséhez kapcsolódóan azonnali hatályú *technikai módosítást hajtott végre a nettó stabil finanszírozási mutató (NSFR - Net Stable Funding Ratio) számításán*. A módosítás nagyobb rugalmasságot biztosít a likviditást felszívó rendkívüli jegybanki eszköztár alkalmazásához.

A már korábban - 2014 áprilisában - elfogadott *nagykockázati szabályozást 2019. január 1-től kell alkalmazni*. A limiteket nem egyedileg, hanem a kapcsolatban álló ügyfelekre (ügycsoportokra) kell érvényesíteni a banki és a kereskedési könyvben nyilvántartott mérleg elemek és mérlegen kívüli tételek figyelembe vételével.

A reformok véglegesítéséhez igazodóan a Bizottság a *Bázel III szabályozás harmadik pillérét, a nyilvánosságra hozatali követelményeket* is felülvizsgálta. A felülvizsgálat kiterjedt a hitelkockázatokra, a működési kockázatra, az áttételi rátára és a hitelértékelési kiigazításra (CVA - credit valuation adjustment); a banki belső modellekkkel és a sztenderd módszerrel számított kockázattal súlyozott eszköz (RWA - risk-weighted assets) értékekre; a kockázat kezelést érintő áttekinthető jellegű információkra és az alapvető prudenciális mérőszámokra vonatkozó közzétételi előírásokra. Az eszközterhekre, illetve a tőke elosztási korlátok nyilvánosságra hozatalára vonatkozó előírás szintén új követelmény. Ezek az előírások a 2015 januárjában és a 2017 márciusában publikáltakkal teljessé teszik a Bázel III szabályozás harmadik pillérét, amelynek célja *a piac fegyelmező erejének* az érvényre juttatása a felügyeleti nyilvánosságra hozatali követelmények által. A nyilvánosságra hozatali követelményeket a véglegesített Bázel III szabályok bevezetésével párhuzamosan, 2022. január 1-től kell alkalmazni. A megterhelt eszközökre, a tőke elosztásra és a problémás eszközök prudenciális kezelésére vonatkozó nyilvánosságra hozatali követelményeknek 2020 végétől kell megfelelni.

A szabályozási arbitrázs, illetve a „kirakatrendezés” (window-dressing) elkerülése érdekében az *áttételi rátával kapcsolatos nyilvánosságra hozatali követelményeket* az év végén meghirdetett

¹¹ A Bázel IV a 2017. decemberben elfogadott csomag közkeletű elnevezése. Maga a BCBS következetesen tartózkodik a Bázel IV elnevezés használatától és a Bázel III véglegesítése szóhasználatához ragaszkodik.

konzultáció keretében külön is felülvizsgálják. Ezen túl konzultációt hirdettek arról is, hogy *az ügyfelek által elszámolt derivatívákat hogyan kell figyelembe venni az áttételi ráta számításakor.*

A Bizottság - technikai módosításként - pótlólagos harmadik pilléres nyilvánosságra hozatali követelményt írt elő *a várható hitelezési veszteség (ECL - expected credit loss) számviteli modellt alkalmazó, illetve azon joghatóságok számára, amelyek bevezették a számviteli tartalékok felügyeleti kezelésére vonatkozó átmeneti intézkedéseket.*

A Bizottság folyamatosan dolgozik *a Bázel III bevezetésének értékelési módszerein.* 2012 óta rendszeresen - évi két alkalommal - publikálja Bázel III reformok hatására *a bankok főbb mutatóiban bekövetkező változásokat nyomon követő jelentéseit.* A Bázel III sztenderdek egyes joghatóságokban való bevezetését az RCAP¹² keretében szintén rendszeresen értékelik. A legutóbbi jelentés már a 2017 decemberi döntéseket is figyelembe vette. A konzisztens bevezetés értékelése önkéntes alapon történik.

A BCBS a *kockázati adatok hatékony aggregálásának és jelentésének a megvalósítását* is folyamatosan figyelemmel kíséri és értékeli. A témában a G-SIBs bankok felügyeleti hatóságainak önértékelése alapján évente státuszjelentést készítenek.

Az *erős felügyelet* támogatásának a jegyében a BCBS jelentést fogadott el *a korai felügyeleti beavatkozások gyakorlatáról.*

A *stressz tesztelés alapelvei* kiadvány a banki belső stressz teszteken túl a felügyeleti tesztek alkalmazásához és ellenőrzési eszközként való használatához is útmutatást ad.

A *központi szerződő felek felügyeleti stressz tesztjének keretei* című dokumentum a több központi szerződő felet érintő, egy vagy több felügyeleti hatóság által végzett stressz tesztekre vonatkozik.

A *fintech fejlődés* hatásait elemző dokumentum a fintech felügyeleti vonatkozásait is bemutatja.

A *Fizetések és Piaci Infrastruktúrák Bizottsága (CPMI)* jelentést készített *a határokon átnyúló retail fizetésekről,* amely szerint bőven van tér a kis értékű határon átnyúló fizetések infrastruktúrájának a javítására. A *nagybani fizetések infrastruktúrájának a javításáról* készített jelentésében a CPMI arra biztatja a bankokat, a pénzügyi infrastruktúrákat és az egyéb pénzügyi intézményeket, hogy kövessenek *közös stratégiát a nagybani fizetések biztonságának a javítására.* A CPMI és az IOSCO a - fizetésre és a kiegyenlítésre, valamint a kereskedési adattárakra vonatkozó nemzetközi sztenderdeket tartalmazó - *pénzügyi piaci infrastruktúrák alapelvei (PFMI¹³)* bevezetését is folyamatosan *nyomon követi.*

A CPMI jelentést készített a *központi banki digitális valutákról (CBDC¹⁴),* amelyek bevezetése - megítélése szerint - valamennyi joghatóságban alapos megfontolást igényel.

A BCBS és a CPMI „*anyaintézménye*”, a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS¹⁵) 2017 éves jelentésében kimerítően foglalkozott a *kripto-valuták elemzésével, értékelésével.* Az elemzés összességében inkább negatív a kripto-valuták megítélésében: a kripto-valutákba vetett bizalom igen törékeny, a működésük egyszerűen leállhat és a teljes értéküket elveszíthetik.

Mindezeket túl a BCBS decemberben jelentést publikált, amely bemutatja a megfigyelt bankok, a szabályozók és a felügyeletiek *kiber rugalmassági jellemzőit* (rugalmas ellenállási képességét) és *sokszínű gyakorlatait* az egyes joghatóságokban.

¹² Regulatory Consistency Assessment Programme: a szabályozás konzisztenciáját értékelő program

¹³ Principles for financial market infrastructures

¹⁴ Central bank digital currencies

¹⁵ Bank for International Settlements

Európai szabályozás

Banki (kockázatcsökkentő) csomag

November végén előzetes megállapodásra jutottak a tárgyalófelek a kockázatcsökkentő csomag részleteiről, melyet az EU Pénzügyminiszterek Tanácsa december 4-i ülésén erősített meg. A jogszabály végső parlamenti jóváhagyása 2019. áprilisra prognosztizált.

A megállapodás során az intézmények mindennapi működését érintő fontosabb nyitott kérdésekben az alábbi kompromisszum született.

Prudenciális szabályozást érintő kérdések

- A nyugdíjból és munkabérből finanszírozott törlesztésű kölcsönökre a megállapodás szerint, alacsonyabb tőkekövetelmény vonatkozna, tekintettel azok alacsony nemteljesítési kockázatára (75%-ról 35%-ra csökkenhet), bizonyos biztosítékok és kockázatcsökkentő tényezők alkalmazásával.
- A kis, nem komplex intézmények közzétételi és jelentési kötelezettségeit csökkenteni fogják. Az EBA felhatalmazást kap ennek kialakítására, célként ezen költségek minimum 10%-os, de akár 20%-os mértékű csökkentését határozták meg.
- A nettó stabil finanszírozási mutatót (NSFR) a marginnal fedezett derivatívák, valamint a kereskedelemfinanszírozás támogatása érdekében átkalibrálják, és egyszerűsített NSFR (sNSFR) is bevezetésre kerül, amelyet a kisméretű, nem összetett intézmények alkalmazhatnak.
- KKV-k számára nyújtott hitelek esetében alkalmazott jelenlegi támogatótényező emelésre kerül.
- A szavatoló tőke előírásokat érintő változások:
 - Bizonyos típusú biztosítási leányvállalatokban fennálló részesedéseket 2024. december 31-ig nem szükséges levonni.
 - A nyereség, illetve veszteség átruházási megállapodások bizonyos követelmények mellett elismerhetőek lesznek.
 - *Egyes immateriális szoftver-eszközök*, bizonyos feltételek mellett, mentesíthetőek lesznek a szavatolótőke elemekből történő levonás alól. A levonás mellőzésének szabályait egy az EBA által később javasolt szabályozástechnikai standard fogja meghatározni.
- A fenntarthatósági követelményekkel összefüggésben az EBA-t megbízták, hogy készítsen jelentést a „zöld” és a „barna” eszközök prudenciális kezeléséről (a környezeti kockázatot jelentő eszközöket büntető RWA szorzóról).
- Az FRTB¹⁶-vel kapcsolatosan „csak” jelentéstételi követelményeket vezetnek be, a végleges új standardok bevezetésére akkor kerül sor, ha azok nemzetközi szinten is véglegessé váltak.
- Az Unióban két vagy több leányintézménnyel rendelkező nagyméretű, nem uniós bankcsoportok számára előírják, hogy hozzanak létre közbenső uniós anyavállalatot, hogy annak keretében konszolidálják az Unióban végzett összes tevékenységüket (ez különleges jelentőséget kaphat egy megegyezés nélküli Brexit esetén).
- Az EBA a teljes EU bankszektorra kiterjedő integrált jelentéstételi rendszer kidolgozására is felhatalmazást kapott.

Szanálási szabályokat érintő kérdések

- A MREL előírás megsértése esetén az osztalékfizetéssel összefüggő MDA¹⁷ korlátozás 9 hónapos türelmi időt követően lesz alkalmazandó és nem lesz automatikus.
- A nagy összegű eszközértékesítések esetében az új rendelkezések – bizonyos feltételek mellett, előre meghatározott időkereten belül – megkönnyítenék a jelentős nem teljesítő hitelállománnyal rendelkező bankok számára e hitelek olyan módon való leépítését, amely nem érinti a tőkekövetelményeiket.

¹⁶ Fundamental Review of the Trading Book: felülvizsgált kereskedési könyvi szabályozás

¹⁷ Maximum Distributable Amount: maximális elosztható összeg

- A MREL instrumentumok lakossági ügyfeleknek történő értékesítésének a korlátozása esetén a tagállamok által választható módon két alternatív lehetőséget adtak meg:
 - A. az 500 000 eurónál alacsonyabb befektetési kapacitású lakossági befektetők az olyan instrumentumokba, amelyek teljes befektetési kapacitásuk 10%-át meg nem haladó értéket képviselnek, csak 10 000 EUR minimális induló összeget fektethetnek be; vagy
 - B. minimum 50 000 euró alapcímletet alkalmaznak (ez kis tőkepiacú ország esetében lehet 10 000 euró)

Az új szabályok a jelenlegi anyagok szerint a hivatalos kihirdetést követő huszadik napon lépnek hatályba és a szokásos gyakorlatnak megfelelően a hatályba lépéstől számított két évet követően kell őket tagállami szinten implementálni.

A Tőkepiaci Unió (CMU) kialakításával kapcsolatos fejlemények

A 2014-19 között működő Európai Bizottság kiemelt célja a Tőkepiaci Unió alapjainak lerakása, 2015-től ennek lépéseit intézkedési tervbe foglaltan hajtotta végre. Az intézkedési tervben 13 szabályozási téma első szintű (irányelvi, rendeleti) szabályainak megalkotása szerepelt. A csomagnak a befektetési alapok határon átnyúló kereskedésével, a fedezett kötvényekkel, illetve közösségi finanszírozási (crowdfunding) üzleti szolgáltatók európai útleveléről szóló részeivel összefüggő javaslatot a Bizottság 2018 márciusában terjesztette elő, egyúttal felhívta a jogalkotásban részt vevő intézményeket, hogy az intézkedési tervben foglaltak teljesítése érdekében a részükről tegyék meg a szükséges erőfeszítéseket, hogy az alábbi 10 nyitott szabályozási folyamat időben lezárulhasson:

- A fedezett kötvényekre vonatkozó uniós keretrendszer kialakítása;
- A befektetési alapok határon átnyúló forgalmazásának megkönnyítése;
- A közösségi finanszírozási szolgáltatások (crowdfunding) szabályozása;
- Új páneurópai magánnyugdíj termék (PEPP) szabályozás bevezetése;
- A befektetési vállalkozások prudenciális szabályozása (IFD, IFR), amely a nem rendszerszinten jelentős befektetési vállalkozások prudenciális szabályait fogja tartalmazni, így kiemelésre kerülnek a tőkekövetelmény szabályozásokból;
- A kkv-tőkefinanszírozási piacok használatának előmozdítása tekintetében történő módosítások;
- A CCP-k engedélyezésének, felügyeletének és elismerésének felülvizsgálata az EMIR módosítás keretében;
- A követelések harmadik feleknek történő átruházásával kapcsolatos szabályozás;
- A fizetéseképtelenségi szabályok módosítása (a megelőző szerkezetátalakítás kereteiről, a második esélyről, a szerkezetátalakítási, fizetéseképtelenségi és mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről);
- Az európai felügyeleti hatóságok és az ESRB újraszabályozása (melybe a máltai, észt és dán pénzmossási botrányok hatására beillesztésre került a hatóságok ezzel kapcsolatosan kiegészített feladatai és hatáskörei)

Mivel az év további periódusában sem sikerült eredményesen lezárni az érintett szabályozási dossziékat, illetve mindössze két (a fizetéseképtelenségi eljárásokról és a páneurópai nyugdíjalapokról szóló) témában tartott gyorsan lezárható trialógus szakaszban a folyamat, ezért a Bizottság novemberi kommunikációjában megismételte a felhívását. Az év végéig a fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló irányelvben megszületett a jóváhagyás, illetve elindultak a trialógus egyeztetések a fedezett kötvényekkel és a befektetési alapok határon átnyúló kereskedelmével összefüggő szabályokról.

Az V. pénzmosság megelőzési (AML – anti-money laundering) direktíva

Az Európai Bizottság, a terrortámadásokat és a panamai dokumentumokkal kapcsolatos botrányra reagálva, 2016 júliusában terjesztette elő a javaslatát, amely részét képezi a Bizottság által 2016 februárjában - a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem megerősítésére - meghatározott

cselekvési tervnek. Az ötödik pénzmosság megelőzési irányelv számos intézkedést határoz meg annak érdekében, hogy hatékonyabbá tegye a terrorizmus finanszírozásával szembeni fellépést és fokozza a pénzügyi tranzakciók átláthatóságát:

- megerősíti az uniós pénzügyi információk egységei hatáskörét, és a tényleges tulajdonlásra vonatkozó nyilvántartások kialakításával átláthatóbbá teszi, valójában kik a vállalatok és vagyongazdálkodók alapok tulajdonosai;
- kiküszöböli a virtuális fizetőeszközök terrorizmus finanszírozására való felhasználásával kapcsolatos kockázatokat, és korlátozza az elektronikus pénztárcák használatát;
- javítja a kiemelt kockázatot jelentő harmadik országokból kiinduló vagy azokba irányuló pénzügyi tranzakciókra vonatkozó biztosítékokat;
- bővíti az uniós pénzügyi információk egységei hozzáférését az információkhoz, ideértve a központi bankszámla-nyilvántartásokat is;
- nemzeti szintű központosított bank- és fizetésiszámla-nyilvántartásokat vagy központi adatlekérdező rendszereket biztosít valamennyi tagállamban.

A 2018. júliusban hatályba lépett irányelvet a tagállamoknak legkésőbb 2020. január 10-ig kell átültetniük a nemzeti jogszabályokba.

Fejlemények az Európai pénzügyi felügyeleti hatáskörök átalakítása során

Az Európai Pénzügyi Felügyelet (ESAs) hatásköreinek átalakítására az Európai Bizottság 2017 júniusában nyújtotta be az előterjesztését. A lett, máltai és dán pénzmossági botrányok hatására 2018 szeptemberében ezt a javaslatát kiegészítette, melyben az EU-s pénzügyi intézmények felügyeletének a megerősítését indítványozta a pénzmosság és a terrorizmus finanszírozás elleni küzdelem javítása érdekében. A javaslat értelmében az ESA-kat szabályozó EU rendeletek folyamatban lévő felülvizsgálata keretében megerősítenék az Európai Bankhatóság pénzmosság elleni küzdelmet érintő felügyeletre vonatkozó mandátumát, átfogóbbá és egyértelművé téve azt, világosan megfogalmazott feladatokkal, megfelelő hatáskörökkel és erőforrásokkal. A pénzmosság elleni felügyeletre a három európai felügyeleti hatóság közül az EBA kap felhatalmazást, mivel a pénzmossági és a terrorizmusfinanszírozási tevékenység a legnagyobb valószínűséggel a bankszektor számára jelent rendszerkockázatot.

Bár az eredeti előterjesztésében még jelenleg is jelentős nézetkülönbségek vannak tagállamok között, a kiegészítés kérdésében év végére megszületett az egyetértés a Tanácson belül, így ebben a témában az eredeti javaslattól elkülönülten indult el 2019 elején a háromoldalú egyeztetés.

Az Európai Bizottság 2019. évi munkaprogramja

A Bizottság október végén közzétett következő évi munkaprogramja nem tartalmaz olyan új kezdeményezést, amely mélyrehatóan érintené a bankszektor szabályozási kérdéseit. Ezzel szemben a REFIT¹⁸ kezdeményezések három új jogszabály-felülvizsgálatot irányoznak elő, amelyek eredményeként előterjesztett szabályozási módosítások közvetlen hatást fognak gyakorolni a pénzügyi szolgáltatók tevékenységére:

- A fogyasztói hitel irányelv és a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló irányelv értékelése a fogyasztói hitelek piacának működését és a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazását és értékesítését vizsgálja majd. Ez elsősorban az ügyféltájékoztatás olyan elemeivel fog foglalkozni, amely az értékesítéshez kötődő információnyújtás részleteit vizsgálja, ideértve a reklámokban megjelenő alapszabályokat, vagy azok hiányát (THM, kamatok, költségek és egyéb fontos tájékoztatások).

¹⁸ Regulatory fitness and performance (REFIT) programme - a Bizottság célravezető és hatásos szabályozásra irányuló programja

- A felügyeleti adatszolgáltatás célravezetőségi vizsgálata a felügyeleti hatóságok tekintetében a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó uniós jogszabályokban (például: tőkekövetelmény-irányelv – CRR/CRD IV, a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv – MIFID/MIFIR, európai piaci infrastruktúra-rendelet – EMIR) meghatározott ágazatközi adatszolgáltatási követelményeket fogja elemezni.
- A vállalati jelentéstétel célravezetőségi vizsgálata a vállalati jelentéstételre vonatkozó követelményeket értékeli, ideértve számviteli irányelvet, a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelvet, az átláthatóságról szóló irányelvet és a nemzetközi számviteli standardok (IFRS) alkalmazásáról szóló rendeletet.

A Munkaprogram ezek mellett vállalatot fogalmaz meg, hogy a még nyitva lévő banki és Tőkepiaci Unióval összefüggő szabályozási csomagok is lezárásra kerülnek. A lezárandó szabályozások és felülvizsgálatok:

- banki (kockázatcsökkentő) csomag;
- a központi szerződő felek (CCP) helyreállításával és szanálásával kapcsolatos felülvizsgálat;
- a tőkekövetelmény rendelet (CRR) nemteljesítő kitétségekre vonatkozó minimális veszteségfedezet tekintetében történő módosítása;
- a Tőkepiaci Uniót elősegítő szabályozási dossziék;
- az európai piaci infrastruktúra-rendelet 2015-ben indult felülvizsgálatával összefüggő módosításainak lezárása;
- a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére irányuló képviseleti eljárásokról készülő új irányelv véglegesítése.

A két banki szabályozási dossziében már 2018 decemberében triológus megegyezés született.